

Міністерство освіти і науки України

Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II

**Кафедра педагогіки, психології, початкової, дошкільної освіти та управління
закладом освіти**

Реєстраційний № _____

Кваліфікаційна робота

**«ОСІННІ КОЛЬОРИ» З ТОЧКИ ЗОРУ ВІЗУАЛЬНОГО РОЗВИТКУ ДІТЕЙ У РІЗНИХ
ВІКОВИХ ГРУПАХ ДНЗ, З УВАГОЮ НА ДОСЛІДЖЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ РІЗНИХ
ФОРМ ВІЗУАЛЬНИХ ПРИКЛАДІВ ТА ІЛЮСТРАЦІЙ.**

БАНЯС ДОРОТЕА ЙОСИПІВНА

Студент(ка) IV-го курсу

Освітня програма: Дошкільна освіта

Спеціальність: 012 Дошкільна освіта

Рівень вищої освіти: бакалавр

Тема затверджена на засіданні кафедри

Протокол № _____ / 202_

Науковий керівник:

Кулін Агнеш Золтанівна

(старший викладач)

Завідувач кафедри педагогіки, психології, початкової, дошкільної освіти та управління
закладом освіти:

Тягур Василь Михайлович

(доцент; кандидат педагогічних наук)

Робота захищена на оцінку _____, «___» _____ 202_ року

Протокол № _____ / 202_

ЗАТВЕРДЖЕНО
Вченою радою ЗУІ
Протокол №2 від „28”лютого 2024 р.
Ф-КДМ-3

Міністерство освіти і науки України
Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II
Кафедра педагогіки, психології, початкової, дошкільної освіти та управління
закладом освіти

Кваліфікаційна робота

**«ОСІННІ КОЛЬОРИ» З ТОЧКИ ЗОРУ ВІЗУАЛЬНОГО РОЗВИТКУ ДІТЕЙ У РІЗНИХ
ВІКОВИХ ГРУПАХ ДНЗ, З УВАГОЮ НА ДОСЛІДЖЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ РІЗНИХ
ФОРМ ВІЗУАЛЬНИХ ПРИКЛАДІВ ТА ІЛЮСТРАЦІЙ.**

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ: БАКАЛАВР

Виконавець: студент(ка) IV-го курсу

освітня програма: Дошкільна освіта

спеціальність 012 Дошкільна освіта

Науковий керівник: **Кулін Агнеш Золтанівна**

(старший викладач)

Рецензент: **Тягур Василь Михайлович**

(доцент; кандидат педагогічних наук)

Берегове

2025

ЗАТВЕРДЖЕНО
Вченою радою ЗУІ
Протокол №2 від „28”лютого 2024 р.
Ф-КДМ-3

Ukrajna Oktatási és Tudományügyi Minisztériuma

II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola

Pedagógia, Pszichológia, Tanító, Óvodapedagógia, Oktatási Intézményvezetés Tanszék

AZ „ŐSZ SZÍNEI” TÉMA FELDOLGOZÁSA ÓVODAI VIZUÁLIS NEVELÉSI
FEJLESZTÉS SZEMPONTJÁBÓL, KÜLÖNBÖZŐ KORCSOPORTOKAT FIGYELEMBE
VÉVE ÉS AZ ELTÉRŐ SZEMLÉLTETÉSI FORMÁK EREDMÉNYESSÉGÉT VIZSGÁLVA

Szakedolgozat

Készítette: Bányász Dorotea

IV. évfolyamos óvodapedagógia szakos hallgató

Témavezető: Kulin Ágnes

(Adjunktus)

Recenzens: Tyahur László

(docens; a pedagógia tudományok kandidátusa)

Beregszász – 2025

Tartalom

Bevezetés	6
I. Vizuális szemléltetés és rövid történe	8
II. Szemléltető eszközök sokfélesége, különböző típusok bemutatása	11
III. Szemléltetőeszközök sokfélesége az oktatásban	18
IV. A szemléltető eszközök alkalmazása az óvodai vizuális nevelési foglalkozások keretein belül	22
IV. Gyakorlati tevékenység az Ősz színei témában három óvoda különböző korcsoportokban	28
Összegzés	47
Резюме	49
Felhasznált irodalom	50
Beleegyező nyilatkozatok.....	52
Ábrajegyzék.....	55

Зміст

I. . Що таке візуальна ілюстрація	8
II. Розвиток та історія візуальної ілюстрації.....	11
III. Різноманітність ілюстративних засобів.....	18
IV. Застосування ілюстрації у візуальному вихованні в дитячому садку.....	22
IV. Практична діяльність на тему "Кольори осені" у трьох дитячих садках у різних вікових групах.....	28
Використана література	47
Підсумок	47
Резюме	49
Додатки.....	54
Використана література	54
Список ілюстрацій	55

Bevezetés

A szemléltető eszközök alkalmazása az óvodai foglalkozások során kulcsfontosságú szerepet játszik a gyermekek tanulásában, mivel segítenek a tananyag megértésében, a kreativitás fejlesztésében és az interaktív tanulásban. Az óvodai oktatásban széleskörűen alkalmazhatók különféle vizuális eszközök, mint például képek, táblázatok, ábrák, színes matricák, grafikonok, modellek, játékok. Ezek az eszközök segítik a gyermekeket abban, hogy jobban megértsék a tananyagot, és fejlesszék a különböző készségeiket, miközben szórakoztatják és aktiválják őket.

A vizuális eszközök és módszerek alkalmazása nemcsak a kognitív, hanem a szociális fejlődést is segíti. Az ábrák, képkártyák vagy tárgyak alkalmazása segíti a gyerekeket különböző témák bemutatása kapcsán a tanult ismeretek rendszerezésében, és elősegíti a csoportos munkákban való részvételt. A szemléltető eszközök felkeltik az óvodások érdeklődését, és motiválják őket a tanulás aktív részvételére. Csoportos és szociális készségek fejlesztése. Ezért elengedhetetlen, hogy a pedagógusok figyelmet fordítsanak a megfelelő szemléltetés kiválasztására.

Munkám célja, hogy bemutassam a szemléltető eszközök sokféleségét, azok fajtáit és alkalmazási lehetőségeiket az óvodai oktatásban. Az első fejezetben a szemléltetés fogalmát és jelentőségét vizsgálom, és rávilágítok arra, miért van szükség a pedagógusoknak a különböző segédeszközökre a tanulási folyamatban. A további fejezetekben a szemléltető eszközök különböző típusait, mint a táblázatok, plakátok és gondolatterképek, valamint azok történetét mutatom be.

Kutatásomban külön figyelmet szentelek annak, hogyan lehet különböző korosztályok számára alkalmazni a szemléltető eszközöket, például, udvari sétával, termések ismertetésével folyamatábrák készítésével és miként járulnak hozzá azok a gyermekek fejlődéséhez. Fontos kérdés, hogy bár sokat olvasunk a kutatások elméleti hátteréről, vajon hogyan alkalmazhatóak ezek a gyakorlatban. Hogyan segítik a különböző szemléltető eszközök a gyerekek napi tanulási és szociális fejlődését? Hogyan reagálnak a gyerekek, és milyen tapasztalatokat nyerhetünk a mindennapi használatuk során akár egy óvodai vizuális nevelési foglalkozás kapcsán?

A téma aktualitását az adja, hogy az óvodai foglalkozások lehetőséget adnak a gyermekek számára, hogy közvetlen tapasztalatokat szerezzenek a természetes világ váltoásaival kapcsolatban. Az évszakok változásainak megfigyelése, például az őszi időszakban végbemenő átváltozások különösen kedveznek a gyerekek környezetének

felfedezésére saját tapasztalataik és megfigyelésük segítségével: a falevelek színváltozása, a termések gyűjtése, a színek és formák megismerése mind-mind olyan élményeket adnak, amelyek mélyítik a gyermekek kapcsolatát a természettel. Az őszi versek, mesék és találós kérdések segítik a gyermekek szókincsének fejlődését, miközben kreatív feladatok, mint a levélnyomatok készítése, formák és színek szerinti csoportosítások vagy gesztenyefigurák alkotása lehetőséget biztosítanak a praktikus tanulásra. Ezeknek a megfigyelésnek az összefoglalását segítheti egy infográf ábra, táblázat készítése, vagy dioráma készítése, ami hetek, akár hónapok munkáját tudja összefoglalni és ilyen formában segíteni az ismeretek ülepítésében, feldolgozásában.

A célom az, hogy bemutassam, hogyan segíthetnek a különböző módszerek és szemléltető eszközök a gyermekek számára az ŐSZ témakör mélyebb megértésében, és hogyan járulnak hozzá a precízebb megfigyelésekhez, a kreatív gondolkodás kialakulásához, valamint a tanulási élmények gazdagításához, kiegészítéséhez. Az elemzett tapasztalatok és megfigyelések segítenek abban, hogy világos képet alkothassunk arról, mely foglalkozások és módszerek bizonyultak a leghatékonyabbnak és legszórakoztatóbbnak a gyermekek számára beregszász óvodáiban.

I. Vizuális szemléltetés és rövid történe

A vizuális szemléltetés annyit jelent, hogy a pedagógus a tárgyilagos, és elméleti tudás átadása mellett olyan színes, vizuális segédeszközöket alkalmaz mint pld. a plakát, a szemléltető, gondolkattérkép, stb. Ennek köszönhetően a gyerekek számára könnyebben elsajátítható egy adott foglalkozásnak az elméleti anyaga. A vizuális szemléltetés célja valamilyen téma bemutatása, ismeret anyag átadása, a gyerekek korosztályos igényeit szem előtt tartott vizuális eszközökkel, illusztrációkkal. Ez az egyik legelterjedtebb általános módszer nem csak az iskola falain belül alkalmazható, hanem már az óvodában, sőt az első szocializáció színterén a családban is szerepet kap (pld.: mintakövetés).

A vizuális szemléltetés célja a tanulás megkönnyítése, segítése. Vizuális élményeken keresztül segítjük a megismerés folyamatát.

A vizuális szemléltetésben megkülönböztetünk: eredeti/valós, reprodukált, vagy virtuális eszközöket.

Az **eredeti/valós megtapasztalások**: a gyermek kézzelfogható dolgokon keresztül szemlélhet meg dolgokat, körbejárhatja, közelebb léphet hozzá, megfoghatja, megszagolhatja, ha a helyzet engedi, behatóbban megfigyelheti az adott tárgyat, jelenséget. Ez a fajta szemléltetés nem tud csak szimplán vizuális lenni.

A **reprodukált szemléltetés** lehet egy fényképsorozat, film, vagy videó anyag, magyarázó, értelmező rajzok, makettek sokfélesége.

A **virtuális szemléltetések** pedig a különböző virtuális kisfilmek, animációs sorozatok. ¹

Ezek a szemléltetések azért fontosak, mert a gyerekeknek a pedagógus ezen eszközök segítségével egy élményben részesíti őket, ami segíti a könnyebb megértést.

Nagyon fontos, hogy a tanulók megértsék a pedagógusok üzeneteit is, hiszen a plakátok és gondolattérképek csak segédeszközök, amikkel színesíthetjük a tanulási folyamatot. Fontos, hogy a szemléltető eszközök jó minőségűek legyenek és mindenki számára jól látható helyen legyenek elhelyezve.

A vizuális szemléltetésnek számos előnye van. Elsődlegesen segíti a gondolkodást és az emlékezetet, mivel a vizuális információk jobban rögzülnek, könnyebben értelmezzük és könnyebben felidézzük őket. Emellett segít a kommunikációban is, mivel akár a képkártyákhoz hasonló vizuális elemek azonnal értelmezhetőek, és nemzetközi nyelvként is működnek.

¹ Sándor Zsuzsa Vizuális és virtuális szemléltetés a pedagógiai kommunikáció összefüggésében (40–49 oldal)

Összességében a vizuális szemléltetés egy hatékony eszköz, amely segít a gondolatok, ötletek vagy információk vizuális formában történő ábrázolásában, segítve ezzel a gondolkodást, az emlékező képességünk fejlesztését és a kommunikációt.

A fentiek alapján megállapíthatjuk azt, hogy a gyerekek sajátos módon az utóbbi időben egyre több, és több vizuális kommunikációval találkozhatnak az oktatási, nevelési intézményeken kívül is, ezért a pedagógusoknak is a száraz, nyers anyagokat színesíteni ajánlott vizuális eszközök segítségével.

A vizuális szemléltetésnek hosszú, több évezredes története van, amely egészen az ősidőig nyúlik vissza. Az emberiség mindig is törekedett arra, hogy vizuális eszközökkel fejezze ki gondolatait és ábrázolja a világot. A vizuális szemléltetés története egyidejű a képi kommunikáció kialakulásának történetével, kéz a kézben a járnak. Az ősember barlangrajzaitól kezdve az illusztrációira, nem csak mint a képi műfaj, művészet kialakulásának kezdetére tekinthetünk vissza, hanem egyben a vizuális szemléltetés alapjainak a forrását is megtalálhatjuk bennük.

Az őskorban, a barlangfestmények és a különböző jelképek alkalmazásával kezdődött el a vizuális kommunikáció. Az ábrázolásokon a vadállatokat, a növényeket és emberi figurákat jelenítettek meg. A falrajzok segítették az emberek a kommunikációban, hogy megmutassák és megosszák a tapasztalataikat egymással.

Az ókorban például a hieroglifák és más írásrendszerek segítették az információ rögzítését és átadását egy-egy személy életéről és tetteiről.

A középkorban az illusztrációk és képek készítése többnyire vallási vagy történelmi tartalmak bemutatására szolgált. Az egyházi freskók és ikonok például fontos vizuális eszközként szolgált a bibliai üzenetek közérthetővé válta az akkor még írástudatlan közösség számára. A tömeges reprodukció lehetősége az 1400-as években megjelent nyomtatásnak köszönhetően jelentős változást hozott a vizuális szemléltetés történetében.

Az írás megjelenésével a vizuális kommunikáció új szintre lépett. Az első írásrendszerek, mint az egyiptomi hieroglifák és a sumér éksírássok, képesek voltak szimbólumokon keresztül reprezentálni az anyagi valóságot és az elvont fogalmakat. Az írás elősegítette a gondolatok és információk átadását a távolságokon át is.

Az első könyvek és illusztrált kéziratok megjelenésével a vizuális szemléltetés méginkább elterjedt. Az emberek képek és rajzok segítségével megpróbálták illusztrálni és megjeleníteni a történeteket és információkat, hogy a köznép könnyebben megérthesse és megoszthassák őket másokkal is.

A nyomtatás feltalálása a 15. században forradalmasította a vizuális kommunikációt. Az első könyvnyomtatók lehetővé tették, hogy több példányban nyomtassák ki a könyveket, így

elérhetővé téve a szélesebb közönség számára. Az illusztrációk és képkártyák használata továbbra is növekedett, hogy vonzóbbá tegyék a könyveket és a tartalmukat.

A nyomtatott könyvek, képeslapok és képes újságok elterjedése elősegítette az információk és képek, képkártyák terjesztését a nagyobb közönség felé.

A 20. században a technológia fejlődése tovább bővítette a vizuális szemléltetés lehetőségeit. A fotográfia és filmalkotás olyan eszközöket teremtett, amelyekkel valósághűen és mozgásban lehet bemutatni a történeteket és eseményeket.

²Az informatikai forradalom előrehaladásával a digitális technológia és a számítógépek még inkább felgyorsították a vizuális eszközök alkalmazását, például előre tervezhető animációkat és virtuális valóság élményeket hozva létre. Ma már a vizuális szemléltetés rendkívül széles körben elterjedt az oktatásban, a reklámozásban, a média tartalmain, a tervezésben és sok más területen. Az új technológiák és digitális médiumok segítségével napjainkban még nagyobb hangsúlyt kap a vizuális kommunikáció és az információ ábrázolása.

Összességében elmondható, hogy a vizuális szemléltetés folyamatosan fejlődik az emberiség történetével párhuzamosan. A képek, ábrák és más vizuális eszközök mindig is fontosak voltak az információ átadásában és vizualizációjában, és a technológia fejlődésével ezek a lehetőségek még tovább bővültek.

Ma már számos módja van a vizuális szemléltetésnek és kommunikációnak. A táblázatok, képek, grafikák, diagramok, infográf ábrák, videók és interaktív tartalmak mind hozzájárulnak a tudás átadásához és a kommunikációhoz. A vizuális szemléltetés története a technológia és a társadalmi változásokkal együtt alakult, és folyamatosan fejlődik a könnyebb és hatékonyabb információ átadás céljából.

Dénes Boglárka (2018): A vizuális nevelés fontossága az iskolai tanításban. Társadalompedagógiai Szemle

II. Szemléltető eszközök sokfélesége, különböző típusok bemutatása

A szemléltető eszközök sokfélesége azt jelenti, hogy számos különböző eszköz áll rendelkezésünkre, amelyek segítségével szemléltethetjük és bemutathatjuk a tananyagot, valamint segíthetünk a gyerkőcöknek a tanulásban és az adott téma megértésben. Ismerkedjünk meg az óvodai nevelésben is használt szemléltető eszközök főbb típusaival. Hogy mivel az óvodi környezetben dolgozunk így leginkább képek használatáról, hiszen az írt információ értelmezése még nem megy az óvodáskorú gyermekek számára

Táblázatok

Táblázatok segítségével a gyerekek könnyen értelmezhető és strukturált információkat kaphatnak. Például egy színes táblázaton bemutathatjuk az alapvető színeket és megbeszélhetjük, hogyan lehet azokat keverni más színek létrehozása érdekében.

A színtani színkeverő táblázat a színkeverés alapvető elveit tartalmazza, és segítséget nyújt abban, hogy megértsük, hogyan keverednek a különböző színek. A táblázat tartalmazza a **három alapszín** (piros, kék és sárga), amelyek segítségével az összes többi szín előállítható. Az alapszínek keverésével létrejövő színek a következő kategóriákba sorolhatók:

1. **Elsődleges színek:** Piros, kék, sárga.
2. **Másodlagos színek:** A két alapszín keverésével jönnek létre. Például:
 - Piros + sárga = narancssárga.
 - Kék + sárga = zöld.
 - Kék + piros = lila.
3. **Harmadlagos színek:** Ezek a harmadik színek, amelyeket két másodlagos szín keverésével hozhatunk létre.

Az óvodai foglalkozások során a színtani színkeverő táblázat mellett olyan vizuális eszközöket is alkalmazhatunk, mint a színes papírok, festékek, vízfestékek, filctollak és színes modell anyagok. A táblázatok segítenek rendszerezni a színek keverését és azok eredményeit, míg a gyermekek a gyakorlatban kísérletezhetnek a színek kombinálásával. A színek alkalmazása segíti a gyerekeket abban, hogy ne csupán technikai, hanem érzelmi szinten is kapcsolatba lépjenek a színek világával.

A szintani színkeverő táblázat tehát nemcsak a színek elméleti alapjait mutatja be, hanem konkrét gyakorlati lehetőségeket is biztosít a gyermekek számára, hogy a színelméletet interaktívan és élményalapú módon sajátítsák el.

Az óvodai nevelés során a színek nemcsak a vizuális érzékelést, hanem a gyermekek kreatív és szociális fejlődését is segítik. A szintani színkeverés lehetőséget biztosít arra, hogy a gyerekek felfedezzék a színek világát, miközben a színkeverés során tapasztalt kísérletezés fejleszti a problémamegoldó képességüket. A gyerekek a színkeveréssel kapcsolatos foglalkozások során finom motoros képességeiket is fejleszthetik, miközben az esztétikai érzékük is gazdagodik.

A táblázatok használata az óvodai szemléltetésben kifejezetten hasznos lehet. Ezeken a táblázatokon lehetőség van az információk rendszerezett és könnyen áttekinthető formában történő megjelenítésére. Néhány példa, hogy milyen módon lehet felhasználni a táblázatok az óvodai foglalkozásokban:

1. Napi tevékenységek ()
2. Időbeli sorrendek ()
3. Ételválasztás ()
4. Erősségek és érdeklődési területek()

Ezek csak néhány példa a táblázatok használatára az óvodai szemléltetésben. Fontos, hogy a táblázatok egyszerűek, letisztultak és az óvodások szintjéhez igazodóak legyenek. Segítenek a gyerekeknek átlátni az információkat és fejlesztik a rendszerezési és összehasonlító készségeiket.

Ezek csak néhány példa a szemléltető eszközök sokféleségére. A változatos szemléltető eszközök használata a tanulás folyamatának sokoldalúságát növeli, és segít a diákoknak a tananyag könnyebb megértésében és emlékezésében.³

³ Herczog Mária: Óvodapedagógiai ismeretek és módszerek. (2018) (29-40 oldal)

A táblázatokat szemléltetőként a következő helyzetekben lehet használni:

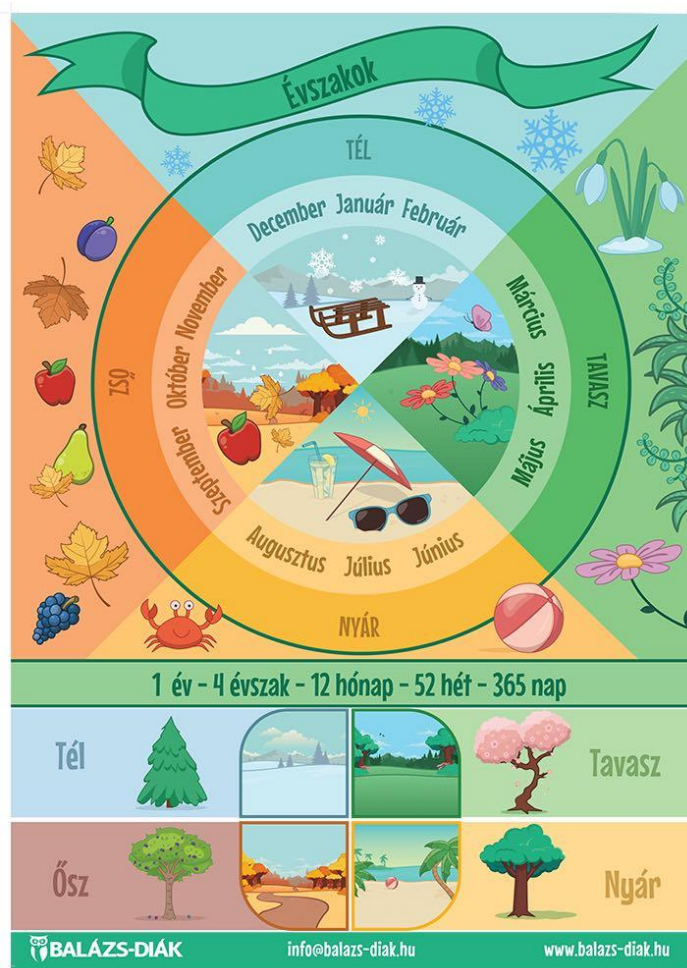
1. Adatok bemutatása: Ha adatokat szeretnénk rendszerezni és megjeleníteni, a táblázatok kiváló eszközök. Megjeleníthetjük például a számokat, mennyiségeket vagy idősorokat, hogy könnyebben átláthatóvá és összehasonlíthatóvá tegyük azokat.

2. Összehasonlító elemzés: Ha különböző tárgyakat vagy jelenségeket szeretnénk összehasonlítani, a táblázatok segítenek kijelölni az egyes tulajdonságokat vagy paramétereket, és láthatóvá teszik a hasonlóságokat és különbségeket.

3. Rendszerezett információk: Ha több információt szeretnénk egységesen és strukturáltan bemutatni, a táblázatok segítségével logikus és áttekinthető módokon rendszerezheted az információkat.

4. Időbeli változások: Ha időbeli változásokat szeretnénk megjeleníteni vagy követni, a táblázatokban ábrázolhatjuk a trendeket, a növekedést vagy az eltéréseket időbeli sorrendben.

Fontos, hogy a táblázatok legyenek egyszerűek, könnyen érthetőek és a célközönség igényeivel összhangban álljanak. Használhatjuk őket kézzel írott vagy elektronikus formában, a lényeg az, hogy segítsenek az információk átláthatóságában és könnyebb befogadásában.

1. ábra Gondolattérkép

⁴ Edward R. Tufte - "The Visual Display of Quantitative Information" (1983) (11–145. oldal)

Gondolattérképek

A gondolattérképek igencsak fontos szerepet töltenek be az oktatásban, aminek köszönhetően a gyerekek jobban átlátják az aktuális tananyagot. Ennek köszönhetően a pedagógusok örömmel alkalmazzák.

A gondolattérképek egy hatékony eszköz lehetnek a gyermekeknek az ötleteik és gondolataik vizuális megjelenítésére.

Például egy alkotó tevékenység alkalmával a gyerekek gondolattérképeket készíthetnek az adott témáról, hogy strukturáltan meg tudják önteni az ötleteiket és kapcsolatokat tudjanak teremteni a különböző elemek között.

A gondolattérképek összességében úgy készülnek, hogy van egy adott téma, ami a fő témának tekinthető, és az ahhoz tartozó dolgokat kapcsolunk hozzá, példának okáért, ha egy irodalmi témát kell gondolattérképpel összegezni, akkor csak a legfontosabb, és a legvázlatosabb dolgokat írjuk rá, középre felírjuk a témát, és hozzákapcsolunk mindent amit tudunk.

Fontos az, hogy a gondolattérkép legyen nagyon színes. A papír fektetve legyen, és ne legyenek a betűk nagyon dőltek, hiszen a gyerekek így nehezebben tudják kiolvasni, és a lapot forgatni kell. A nagyobb ágak kapcsolódjanak a központhoz, ezek a nagyobb témákat jelentik. Számozni is lehet, ha a témákat sorba kell rakni. A nyilak irányt adnak, a számozás sorba teszi a dolgokat. A változó hangsúlyos dolgok segítik a térképnek a térképnek az értelmességét. Fontos az átláthatóság, a tiszta munka, aminek köszönhetően a téma kivehető lesz. Ha a munka kivehető, és tiszta a gyerekek nagyon szépen megjegyzik a tananyagot.

Aktualitását tekintve a gondolkodásra, és a sikeres tanulásra épül. A képi gondolkodást verbális alapokra építi minek következtében megmozgatja mind a két agyféltekét.

➤ Bal agyfélteke: beszéd, írás, olvasás, számolás, logika, elemzés, listázás, részletek, sorbarendezés, egymásutánosság • Jobb agyfélteke: képzelet, színek, dimenzók, téri-vizuális ingerek, muzikalitás egészes felfogás, egyidejűség

➤ Ami igazán érdekessé teszi ezt a módszert az, hogy a kicsik figyelme mindig fenn van tartva, aminek köszönhetően nem kalandoznak el a gondolataik.⁵

Ez a módszer nagy segítség azoknak a gyerekeknek akik hasonló problémákkal küszködnek, mint a diszkalkulia, vagy a diszlexia.

A pedagógusoknak nagyon fontos lenne ezt a módszert megtanítani, ugyanis nagyon sokat segíthet, az órák összefoglalásában. A gyerekeknek nem kell megtanítani a gondolattérképnek a használatát, hiszen a pedagógus mintája, tapasztalata, és hozzáállása

⁵ Gyarmathy Éva: A gondolat térképe

alapján kialakul a közös megértés a gondolattérképek iránt. Hiszen a legtöbb tanuló az utánzás mintája alapján tanul.

⁶A legszebb abban a dologban, hogy a fő téma, amiből kiindul a gondolatok térképe azt szinte lehetetlen befejezni, ugyanis mindig találunk valamit, ami valamihez kapcsolódik, ennek köszönhetően egy úgymond „soha véget nem érő”, tanulási folyamatot alakíthatunk egy-egy témánál, ennek függvényében a tanoncok érdeklődését folyamatosan fenntarthatjuk olyan önálló munkákkal amikben például ők saját maguknak folytathatják a gondolatuk térképét.

Plakátok

Egy plakát segítségével nagyobb teret adhatunk a vizuális alkotótevékenységeknek és lehetőséget teremthetünk a gyerekeknek az önkifejezésre. Például egy közös projektmunka során a gyerekek együtt készíthetnek plakátot, ahol a közös eredményeket és felfedezéseket mutatják be a többieknek.

A plakátok nagyon sokféle módon alkalmazhatók. Érdemes figyelembe venni a célközönséget és a célját, amelyekre szeretnéd használni őket.

Például:

1. Tanítás és oktatás: Használhatunk plakátokat tananyagok bemutatására, fontos fogalmak vagy formulaik ábrázolására. A plakátok könnyen érthető és vizuális útmutatók lehetnek a tanulók számára.

2. Megjelenítés és tájékoztatás: Plakátok segítségével tájékoztathatjuk az embereket eseményekről, fontos információkról vagy aktuális témákról.

3. Reklám és promóció: Plakátok kiválóan alkalmasak termékek vagy események reklámozására, vonzó vizuális elemekkel és rövid üzenetekkel.

4. Motiváció és inspiráció: Létrehozhatunk plakátokat, amelyek segítenek motiválni, inspirálni vagy emlékeztetni az embereket pozitív üzenetekre vagy célkitűzésekre. Amikor tervezünk egy plakátot, fontos figyelembe venni az üzenetet, a vizuális elemeket (színek, képek, betűtípusok stb.), és hogy az mennyire fog megfelelni a céljának.

A célközönség igényeit és érdeklődését is figyelembe kell venni.

Az óvodásoknak készült plakátokon számos dolog szerepelhet, amelyek segítik a tanulást és a fejlődést.

⁶ Tony Buzan - "The Mind Map Book" (1996) (85–120. oldal)

Néhány példa:

- ABC plakátok, Számok és színek, Formák és minták, Évszakok, Állatok és növények, Egészséges életmód.⁷

A plakátok azért fontosak, hogy a gyerekeknek pontosan, átadjunk új dolgokat. Fontos a pontosság, az aktualitás, szükségesség, jó szerkesztés, ennek következtében kell a pedagógusnak megfelelő plakátot készíteni, vagy vásárolni, nyomtatni.

Az ábra legyen összhangban a szöveggel, egyezzen a mondanivalójuk

A külalaknál a következő feltételeknek kell érvényt szerezni:

1. Vonzó megjelenés	4. Vizuális segítség
2. Rendezett szerkezet	5. Az üzenet hangsúlyozása
3. Érthető tartalom	6. Interaktivitás

Ezek az alapvető szempontok segíthetnek abban, hogy hatékony és figyelemfelkeltő plakátokat készíts szemléltetésre. Mindig gondolj a célcsoport igényeire és az üzenet céljára, hogy a plakátok segítségével sikeresen közvetítsd az információkat.⁸

Térbeli ábrák (makettek, diorámák)

Az óvodában a térbeli ábrák, makettek és diorámák segíthetnek a gyerekeknek a környezetük felfedezésében, megismerésében és megérésében. Az ilyen tevékenységek lehetővé teszik, hogy a gyermekek a valósághoz közelebb kerüljenek, és interaktívan tanuljanak a különböző témákról.

A térbeli ábrák, makettek és diorámák készítése közben a gyerekeknek lehetőségük van fejleszteni a finommotorikus készségeiket, kreativitásukat és problémamegoldó képességüket. A gyerekek saját elképzeléseik szerint építhetnek és rendezhetnek tárgyakat, épületeket vagy akár egész környezeteket. Ezáltal elősegítik a vizuális és térbeli gondolkodásuk fejlődését.

Például az óvodában készített térbeli ábrákon bemutathatják a gyerekek kedvenc helyeiket, például otthonaikat, óvodájukat vagy városukat. Ez segít a környezeti ismeretek elmélyítésében, ahogy a gyerekek felismerik és megnevezik az épületeket, helyeket, és megérthetik, hogyan kapcsolódnak egymáshoz.

A térbeli ábrák és makettek segítenek a gyerekeknek abban is, hogy az absztrakt fogalmakat érthetőbbé tegyék, például a természeti jelenségek, évszakok, állatok vagy növények bemutatásával. A gyermekek gyakorlati módon ismerkedhetnek a világgal, és könnyebben megérthetik és megjegyezhetik a tanult információkat.

A térbeli ábrák készítése és használata játékos módon történhet az óvodásokkal. Például a gyerekek építhetnek egy diorámát egy állatokkal teli erdőről, majd játsszák el a különböző

⁷ Ernst Poster - "The Poster: A Worldwide Survey and History" (50-120 oldal)

⁸William Ryerson Johnson - "The Modern Poster" 4.fejezet (20-60 oldal)

állatok szerepét és viselkedését. Ezzel a módszerrel a gyerekek aktív részesei lesznek a tanulási folyamatnak, és jobban megérthetik az állatok közötti interakciókat és kapcsolatokat.

Az óvodában a térbeli ábrák, makettek és diorámák segíthetnek a gyerekeknek jobban megérteni és felfedezni a körülöttük lévő világot. Ezek a tevékenységek fejlesztik a kreativitást, problémamegoldást, finommotorikus készségeket és a térlátást.

Az óvodások számára megfelelő lehet például a terepasztal vagy a terepasztalon lévő jelölések, ahol a gyerekek építhetnek különböző környezeteket, például egy várost, erdőt vagy tengerpartot. Ezáltal a gyerekek megismerhetik és megtapasztalhatják a térbeli viszonyokat, ugyanakkor felismerhetik és eljátszhatják a hétköznapi élet szituációit.

A gyerekek szintén élvezhetik a diorámák készítését, amelyek kis méretű reális vagy kitalált jeleneteket ábrázolnak. Ez lehet például egy elvarázsolt erdő, dinoszauruszokkal teli táj, vagy egy állatkert. A diorámák segítségével a gyerekek kézzelfoghatóan megismerhetik a különböző témákat, és eljátszhatják a különböző szerepeket, például a vadállatok gondozóját vagy a tűzoltót.

2. ábra Dioráma

A gyerekeknek lehetőségük van saját maketteket és diorámákat készíteni a különböző projektek vagy témák köré. Például ha az óvoda asztalos műhelyt akar bemutatni, a gyerekek készíthetnek egy mini műhelyt, megalkotva a kis asztalt, szerszámokat és figurákat, amelyek a tevékenységet szemléltetik. A gyerekek a kreativitásukat és a képzeletüket használhatják, hogy elkészítsék saját elképzeléseiket erre a projektre.⁹

⁹ Gyöngyössi Zsuzsanna, „A térbeli gondolkodás szerepe és helye az óvodában”, Gyermeknevelési Tájékoztató, 2015/2. szám (2-20 oldal)

III. Szemléltetőeszközök sokfélesége az oktatásban

A szemléltető eszközök szerepe az óvodai oktatásban kiemelkedő, mivel lehetővé teszik a gyermekek számára, hogy a tanulási folyamat során nemcsak verbálisan, hanem vizuálisan, hallás útján, illetve tapintás révén is megismerjék és feldolgozzák az új információkat. A szemléltető eszközök nemcsak a tanulás hatékonyságát növelik, hanem hozzájárulnak a gyermekek kreativitásának, problémamegoldó képességeiknek és kritikus gondolkodásuknak fejlődéséhez is. Az alábbiakban részletesebben bemutatásra kerülnek a különböző típusú szemléltető eszközök, valamint azok alkalmazási lehetőségei az óvodai környezetben.

2. Képek és képkártyák

A képek, képkártyák és tárgyak alkalmazása az óvodai oktatásban alapvető szerepet játszik, mivel segítenek a gyermekeknek a fogalmak vizuális megértésében. A vizuális eszközök lehetővé teszik a tanulók számára, hogy képi formában is kapcsolatba lépjenek a tananyaggal, így elmélyíthetik annak megértését. A pedagógusok képesek a képek segítségével szívesebbé tenni az oktatási folyamatot, emellett a gyermekek könnyebben emlékeznek arra, amit látványosan bemutatnak nekik. Az ismerős tárgyak, például természetfotók, állatfigurák, vagy hétköznapi dolgok képeinek használata segíti a tanulók asszociációs képességeit ¹⁰

3. Kézműves tevékenységek

A kézműves tevékenységek rendkívül fontosak az óvodai oktatásban, hiszen a gyermekek szívesen alkotnak, és közben fejlesztik kreativitásukat. A kézműves feladatok alkalmazása során nemcsak az esztétikai érzékük fejlődik, hanem a tanulás is játékos módon valósul meg. Az ilyen típusú tevékenységek lehetővé teszik a gyermekek számára, hogy színek, formák és anyagok révén közvetlenül tapasztalják meg a tanulási folyamatokat. A kézműves munkák, mint például az agyagozás, rajzolás, vagy éppen papírmunkák, segítenek a kézügyesség fejlesztésében és az új információk tartós rögzítésében is (Kovács, 2019).

4. Játékos tanulási módszerek

A játék az óvodai oktatás egyik legfontosabb eleme, mivel a gyermekek számára ez az egyik leghatékonyabb tanulási forma. A játékok, mint például az építőjátékok, puzzle-k vagy logikai táblák, nemcsak a szórakozást biztosítják, hanem fejlesztik a gyermekek logikai

¹⁰Szabó, Katalin (2021). "A szemléltető eszközök szerepe az óvodai oktatásban." (2-15 oldal)

gondolkodását és problémamegoldó képességét is. A játékos tanulás segít a gyermekek számára abban, hogy a tanulás folyamatát élvezetes módon éljék meg, miközben készségeiket folyamatosan fejlesztik. A pedagógusok számára lehetőséget ad arra, hogy a gyermekek képességeit és érdeklődését figyelembe véve alakítsák a tanulási folyamatokat ¹¹

5. Zenés és ritmusos tevékenységek

A zenés és ritmusos tevékenységek alkalmazása az óvodai pedagógiában szintén fontos szerepet játszik. A zenés játékok, dalok, illetve a ritmusos tevékenységek elősegítik a gyermekek hallás utáni megértését, miközben segítik a ritmusérzék és a kognitív készségek fejlődését. A zenei hangszerek, mint például a dobok, xilofonok, vagy akár az éneklés segítenek abban, hogy a gyermekek szórakoztató módon fejlesszék zenei érzéküket, miközben megtanulják követni a ritmust és a dallamot. A zenei tevékenységek segítik a gyermekeket abban, hogy összpontosítsanak, valamint fejlesztik szociális készségeiket is, hiszen gyakran csoportos tevékenységek formájában valósulnak meg

6. Mesék és történetek

A mesék és történetek alkalmazása az óvodai tanításban nemcsak szórakoztató, hanem oktató jellegű is. A történeteken keresztül a gyermekek értékeket, tudást és ismereteket sajátíthatnak el, amelyeket könnyen megérthetnek és megjegyezhetnek. A mesék alkalmazása segíti a gyermekek empátiás készségeinek fejlődését, miközben a pedagógusok olyan tanulságokat és mintákat közvetítenek, amelyek hozzájárulnak a személyiségük formálásához. A mesék segítségével a gyermekek fantáziáját is fejleszthetjük, amely kulcsfontosságú a kreatív gondolkodásuk és a problémamegoldó készségeik kialakításában.¹²

7. Interaktív és élményalapú módszerek

A szemléltető eszközök alkalmazásakor az interaktív és élményalapú módszerek különösen fontos szerepet kapnak. Az ilyen típusú pedagógiai módszerek, mint például a dramatizálás, bábjátékok vagy kiállítások, lehetőséget biztosítanak a gyermekek számára, hogy aktívan részt vegyenek a tanulási folyamatokban, miközben közvetlen kapcsolatba kerülnek a tanulás tárgyával. A dramatizálás és a bábjátékok alkalmazása során a gyermekek saját élményeiken keresztül élik meg a tananyagot, amely segíti őket abban, hogy jobban megértsék és megjegyezzék a tanultakat. Az ilyen típusú tevékenységek növelik a gyermekek

¹¹ Kovács, Eszter (2019). "A kézműves tevékenységek jelentősége az óvodai oktatásban." (8-20 oldal)

¹² Gábor, Zsuzsanna (2017). "Mesék és történetek az óvodai tanításban." (10-16 oldal)

motivációját, fejlesztik a szociális készségeiket és javítják a problémamegoldó képességeiket¹³

8. Valós tapasztalatok és tapasztalati tanulás

A tapasztalati tanulás egyik alapvető eszköze a valós tárgyak, anyagok és hangfelvételek használata. Az óvodai környezetben a valóságos tapasztalatok, mint például a gyümölcsök, zöldségek, vagy állatok kézzelfogható bemutatása segíthet a gyermekek számára a világ dolgairól való tanulásban. A tanulmányi séták, kirándulások vagy tájegységek látogatása lehetőséget biztosítanak a gyermekek számára, hogy a valós környezetben tapasztalják meg az oktatott témákat, így elmélyíthetik tudásukat és jobban megérthetik a tananyagot. Az ilyen típusú élményszerű tanulás segíti a gyerekeket abban, hogy a tanulás ne csupán elmélet maradjon, hanem közvetlen tapasztalati úton is feldolgozhassák a világot

A szemléltető eszközök alkalmazása az óvodai pedagógiában sokrétű és komplex folyamat, amely nemcsak a gyermekek tudását segíti elő, hanem különböző érzékszervi csatornákon keresztül is fejleszti őket. A fentiekben bemutatott különböző típusú szemléltető eszközök, mint a képek, képkártyák, kézműves tevékenységek, játékok, zenés és ritmusos feladatok, mesék, valamint az élményalapú tanulás mind-mind sajátos módon járulnak hozzá a gyermekek fejlődéséhez.

A képek és képkártyák használata az óvodai környezetben különösen fontos a vizuális megértés elősegítésében, míg a kézműves tevékenységek inkább a kreativitásra és a finommotorikus képességek fejlesztésére koncentrálnak. Ezzel szemben a játékos tanulás – amely a szórakoztató tanulás formáját kínálja – a logikai és problémamegoldó képességeket fejleszti, míg a zenés és ritmusos tevékenységek a hallás és ritmusérzék fejlesztésére összpontosítanak. A mesék és történetek alkalmazása a gyermekek értékrendjére és empátiás készségeire van különösen pozitív hatással, míg az élményalapú módszerek lehetőséget biztosítanak arra, hogy a gyermekek közvetlen kapcsolatba kerüljenek a valósággal, és közvetlen tapasztalatok révén sajátítsák el az új információkat.

Az eszközök alkalmazása közötti különbségek abban rejlenek, hogy egyesek inkább a gyermekek kognitív fejlődésére helyezik a hangsúlyt (például a képkártyák és képek), míg mások inkább a szociális és érzelmi készségeiket segítik elő (például a mesék és történetek,

¹³Bálint, Júlia (2020). "Zenés és ritmusos tevékenységek az óvodai tanításban." (5-13 oldal)

valamint az élményalapú tanulás). A kézműves tevékenységek a finommotorikus készségekre, míg a zenés és ritmusos feladatok a hallás és ritmusérzék fejlesztésére koncentrálnak. Ezen kívül, míg a játékos tanulás inkább a szórakoztató tanulást részesíti előnyben, a valós tapasztalatok alkalmazása a gyermekek konkrét élményeire építve segíti a mélyebb megértést.

A különböző típusú szemléltető eszközök mindegyike más-más módon járul hozzá a gyermekek fejlődéséhez, és fontos, hogy a pedagógusok figyelembe vegyék a gyermekek egyéni szükségleteit és tanulási stílusait, amikor kiválasztják a megfelelő eszközt. Míg egyes gyermekek számára a vizuális eszközök lesznek a leghatékonyabbak, mások számára a játékos tanulás vagy a zenés tevékenységek adhatják meg a szükséges motivációt. A pedagógusok számára tehát az a legfontosabb, hogy egyensúlyt találjanak a különböző típusú eszközök alkalmazásában, hogy minden gyermek számára személyre szabott tanulási élményt biztosíthassanak.¹⁴

¹⁴ Sárközi, Anita (2021). "Tapasztalati tanulás az óvodai oktatásban." (3-12 oldal)

IV. A szemléltető eszközök alkalmazása az óvodai vizuális nevelési foglalkozások keretein belül

A szemléltetés fontos szerepet játszik az óvodai pedagógiában, mivel segít a gyerekeknek jobban megérteni és megjegyezni az új információkat. A gyerekek általában nagyon érdeklődnek a különböző eszközök iránt, és örömmel vesznek részt az interaktív foglalkozásokban.

A pedagógusoknak fontos figyelembe venniük a gyerekek egyéni igényeit és érdeklődési körét a szemléltetés terén. Fontos, hogy változatos és színes eszközöket használjanak, hogy a gyerekek minden területen fejleszthessék képességeiket, a szemléltetés alkalmazása segíthet az óvodásoknak megérteni és megszeretni a tananyagot, valamint fejlesztheti kreativitásukat és gondolkodásmódjukat. A szemléltető eszközök segítségével az óvodások könnyebben tudnak kapcsolatot teremteni az új ismeretekkel, és élvezetes módon tanulhatnak.

Fontos azonban, hogy a szemléltető eszközök ne csak díszletek legyenek, hanem valódi tanulási eszközként használjuk azokat. Fontos az is, hogy az eszközök a gyerekek érdeklődési köréhez, életkorához és fejlettségi szintjéhez igazodjanak.

A szemléltető eszközök segítenek az óvónőknek is a tanítás során, hiszen segítségükkel könnyebben tudják megmutatni és érthetővé tenni a különböző fogalmakat és témákat. Összességében tehát elmondható, hogy a szemléltető eszközök fontos szerepet töltenek be az óvoda pedagógiában, és segítenek a gyerekek széleskörű fejlesztésében.¹⁵Mielőtt megkezdtem a foglalkozásom megtervezését megnéztem, hogy ez a téma: **Ősz színei összehasonlítása, hogyan jelenik meg az ukrainai és magyarországi óvodai nevelést leíró programokban**

Ősz színei összehasonlítása Ukrainai óvodai programtervben, és Magyarországon

Az "Ősz színei" című ukrainai óvodai program az őszi természet szépségeit és színeit állítja középpontba. Az óvodai foglalkozások során a gyerekek különféle tevékenységeken keresztül ismerkednek meg az őszi jellegzetes színeivel, mint a sárga, narancs, piros és barna.

Program főbb elemei:

Felfedezés: Séta a szabadban, ahol a gyerekek megfigyelhetik az őszi levelek színeit és formáit.

Művészet és kézművesség: Készítsenek őszi képeket festéssel vagy kollázsokkal, használva a természetes anyagokat, mint a levelek és tobozok.

¹⁵ Szabó, Katalin. (2021). *A szemléltető eszközök szerepe az óvodai oktatásban*. Budapest, (45–67. oldal)

Dalok és versikék: Tanuljanak meg őszi témájú dalokat és versikéket, hogy a nyelvi készségeiket is fejlesszék.

Mesék és történetek: Hallgassanak őszi meséket, amelyek segítik a képzelőerejük fejlődését.

Kísérletezés: Egyszerű tudományos kísérletek, például levelek színváltozása, ami a fotoszintézis folyamatával kapcsolatos.

Ez a program célja, hogy a gyerekek élvezzék az őszt, miközben tanulnak a természet törvényeiről és a környezeti változásokról.

Az "Ősz Színei" program Magyarországon a természet gyönyörű őszi színeinek megünneplésére fókuszál. Általában a következő eseményeket és aktivitásokat tartalmazza:

Séta és túrázás: Az őszi időszak ideális a természetjárásra, hiszen a fák levelei gyönyörű színekbe borulnak. Különböző túraútvonalakat és természetvédelmi területeket ajánlanak, ahol a látogatók élvezhetik az őszi tájat.

Festői helyszínek: Gyakran szerveznek programokat a festői helyszíneken, mint például a Balaton, a Börzsöny vagy a Bükki Nemzeti Park, ahol a résztvevők megcsodálhatják a természet csodáit.

Kézműves foglalkozások: A program keretében kézműves foglalkozásokat is tartanak, ahol a résztvevők őszi dekorációkat készíthetnek, például falevelekből, termésekből és más természetes anyagokból.

Gyakorlati bemutatók: Az őszi színekhez kapcsolódóan különböző gasztronómiai programokat is tartanak, ahol a helyi ízeket és ételeket mutatják be.

Kulturális események: Színházi előadások, koncertek és egyéb kulturális programok is színesítik a rendezvényt, lehetőséget biztosítva a helyi művészek bemutatkozására.

Az "Ősz Színei" című program mind Ukrajnában, mind Magyarországon az őszi természet szépségeinek felfedezésére fókuszál, de a két ország programjai között vannak különbségek. Nézzük meg részletesen, hogyan különböznek és miben hasonlítanak!

Hasonlóságok:

Természetközelség: Mindkét program hangsúlyozza a természet megfigyelését, különösen az őszi tájak, levelek és színek szépségét. Séta a szabadban és a természet megismerése központi eleme mindkét programnak.

Kreativitás és kézművesség: Mindkét helyen fontos szerepet kap a művészeti nevelés. A résztvevők őszi dekorációkat készítenek természetes anyagokból, mint például falevelekből, termésekből, ami segíti a gyermekek kreatív fejlődését.

Dalok és mesék: Az őszi témájú dalok és mesék beépítése a programokba hasonlóan segít a gyerekek nyelvi és kognitív készségeinek fejlesztésében.

Különbségek:

Célközönség: Az ukrainai program kifejezetten óvodai foglalkozásokra fókuszál, ahol a kisgyermek részletesen foglalkozhat az őszi színekkel és természeti jelenségekkel. Magyarországon viszont a program sokkal szélesebb közönséget céloz, ideértve a családokat, turistákat, természetjárókat, valamint a helyi közösségeket.

Tevékenységek típusa: Az ukrainai óvodai program inkább oktatási jellegű, a gyerekek játékos formában ismerkednek az őszi természet titkaival. Magyarországon viszont a program inkább szabadidős tevékenységeket tartalmaz, mint túrázás, festői helyszínek látogatása, gasztronómiai bemutatók és kulturális események.

Kísérletezés és tudomány: Az ukrainai programban szerepelnek egyszerű tudományos kísérletek, mint a levelek színváltozásának megfigyelése, amelyek oktatási célokat szolgálnak. Magyarországon ilyen típusú kísérletek nem szerepelnek a programban; itt inkább a természetjárás és a kulturális rendezvények kerülnek előtérbe.

Kulturális események: A magyarországi programban fontos szerepet játszanak a kulturális rendezvények, mint koncertek, színházi előadások, míg az ukrainai óvodai programban ilyen típusú események nincsenek.

Míg az ukrainai óvodai program célja, hogy a gyerekek játékos formában tanuljanak az őszi, és fejlesszék különböző készségeiket, addig a magyarországi program inkább a természet ünneplésére és a közösségi élményekre összpontosít. Mindkét program közel hozza a résztvevőket a természethez, de eltérő megközelítésekkel és célcsoportokkal.

Az őszt, mint téma az óvodában

Az évszakok változása az óvodai nevelésben nagyon fontos szerepet játszik, hiszen a gyerekek életkorukból adódóan nagyon kíváncsiak, és az élettapasztalataik alapján tanulnak. Az őszi megtapasztalások különösen sokat segítenek ezeknek a megtapasztalásoknak, hiszen nagyon gazdag, színekkel teli évszak, és sok minden akad ami megfigyelhető.

Az őszt jellemzői:

Időjárás: nappalok rövidülnek, éjszakák hosszabbodnak

Hőmérsékletváltozás, fokozatosan hidegebb az idő, esik az eső, ködös reggelek

Fokozatos változások, levelek színének változása

Termések, növények változása

Állatok viselkedése, felkészülnek a télre, elrepülnek a madarak, vastagabb bundát növeztetnek

Az őszt színei: Bordó, barna, sárga, narancssárga, vörös

Az őszt megjelenése óvodai foglalkozásokban

Az őszi témakörök során a gyerekek sok mindennel megismerkednek, és sok fejlesztési területbe beépíthető.

Külső világ megismerése:

Őszi séták során a gyerekek megismerkedhetnek a természet változásaival, gyűjthetnek faleveleket, terméseket, megfigyelhetik a természet változásait, illetve az időjárást is.

Vizuális nevelésben is sokat segít, hiszen ez a színekben leggazdagabb évszak. Készíthetünk a gyerekekkel levélnyomatokat, gondolattérképeket, festményeket, színezőket, természkiállításokat, színkeveréseket is készíthetünk.

Ének zenés feladatokkal, mondókákkal, versekkel, találós kérdésekkel is mélyíthetjük a gyerekek tudását ebben a témakörben, hiszen a ritmusos dalok, mozgásos játékok sokat segítenek a nyelvi folyamatok elsajátításában. Amelyekhez még hozzáadható a mozgásos tevékenységek, utánzó mozdulatok, illetve testnevelési foglalkozások, mint például: kötélhúzás, diószedés, állatok mozgásának utánzása. Illetve ezzel egyidejűleg közös mese feldolgozások, például Misi Mókus kalandjai, és beszélgetések az adott témában.

Matematikai tapasztalatszerzés:

Termések számolása, csoportosítások, összehasonlítások, színek formák felismerése az őszi természetben.

Az óvodapedagógus feladata ezekben a témakörökben, a felkészülés, illetve a gyerekeknek az életkori sajátosságainak megfelelően összerakott játékos, élményszerű módon ismertesse meg az őszi időszakot a gyerekeknek, és ennek függvényében készítse el a foglalkozásterveket is.

Az évszakok szerepe, ciklusváltozások a gyerekeket segíti abban, hogy jobban megértsék a természet változásait, ritmusát, megérteti velük az idő múlását, és változását, az időbeli viszonyokat, például: előtte-utána, tavasz-nyár, megtapasztalásaikkal az idő fogalmát is könnyebben megértik.

A tapasztalati úton történő tanulással a gyerekek segítik az adott témakör mélyebb elsajátítását, megértését, természetismereti tudásuk is bővül. Környezettudatosságot tanulnak, megtanulják tisztelni, és szeretni a természetet.

Érzelmileg a gyerekek az élmények, játékok, alkotások hatnak a gyerekekre, a meleg színek a terményekkel kapcsolatos pozitív érzelmi töltetet hordoznak.

Az őszi rendkívül gazdag, és sokrétű téma aminek köszönhetően nagyon sok és változatos foglalkozást lehet szervezni, tervezni a sétától, a természkiállításon keresztül gazdag színskála van ezzel a témával kapcsolatban.

“Ősz színei” téma elméleti háttere

A színek nem csupán esztétikailag de vizuálisan is erőteljes élményeket nyújtanak, hiszen a legszínompásabb évszak, az óvodai nevelésben számos fejlesztési, fejlődési, esztétikai, pszichológiai, és fejlődéslélektani hatást nyújtanak a gyerekeknek

Színelmélet: a színek pszichológiai hatásuk a gyerekek érzelmeire hangulatra, illetve a viselkedésre is. A gyerekek esetében különösen fontos a színek, és az azokkal való találkozás, hiszen a vizuális ingerek befolyásolják az érzelmi fejlődésüket, illetve a kreativitásukat, figyelmüket is egyaránt. ¹⁶

Alapszínek, és másodlagos színek:

Az alapszínek: piros, sárga kék, azok az színek melyek másból nem keverhetőek ki.

A másodlagos színek: narancs, zöld, lila, ezek a színek az alapszínek kikeveréséből jönnek létre

Az ős színeire jellemzőek leginkább a meleg színek ide tartoznak a piros, a narancs, a sárga, a barna.

A színek pszichológiai hatása:

Piros: energikus, figyelemfelkeltő, az őszi levelek, és a termések is lehetnek mint például: csipkebogyó, piros alma, ez az évszak egyik meghatározó színe.

Narancssárga: melegséget, vidámságot sugároz, segíti a kreativitást aktivitást, a sütőtök, és az őszi falevelek színe.

Sárga: szintén egy vidám szín étellel teli, napsugarakra, aranyló levelekre emlékeztet. Optimizmusra, vidámságra, kíváncsiságra inspirálja a gyerekeket.

Barna: a föld, a fák színe. stabilitást, természetközelséget sugároz, a gyermekek számára a az őszi talajt, az avart, a termések, például dió, gesztenye kapcsán válik ismertté.

A színek hatása a gyerekek fejlődésére

A színek megkülönböztetése és a megnevezése segíti a gyerekeknek a nyelvi fejlődését, a színekhez társított érzelmi állapotok, például: hideg-meleg, vidám-komor, segítik a gyerekek érzelmi fejlődését, és tudatosságát. A kreatív alkotások készítése során a gyerekek megtapasztalják az önkifejezés lehetőségét a színek használatával egybekötve

Művészeti nevelés az óvodában: színeképzés, színkeverés, természetes anyagok használata:

A művészeti nevelés az óvodában az önkifejezés és a kreativitás egyik talán legfontosabb eszköze. Az ős színei számos lehetőséget nyújtanak a gyerekek számára, hiszen

a színkeverés folyamata alatt a gyerekek felfedezik a saját kezűességüket, és az a különböző anyagokkal való alkotást.

Színkeverés, és színeképzés:

Az óvodások játékos módon ismerkedhetnek meg a színek keverésével. A sárga, és a piros keverésével narancs színt kapnak, amelye az ősz egyik legjellemzőbb árnyalata. A barna előállítása különösen izgalmas lehet a gyerekek számára, hiszen több szín keverésével kaphatják meg,

Természetes anyagok használata:

Az őszi termések, falevelek kiváló alapanyagok az óvodai alkotáshoz. A levélnyomatok különböző formájúak, textúrájúak ezért, a levelek befestésével lenyomatokat készíthetnek a gyerekek.

A termésképekhez felhasználhatóak dió, makk, gesztenye segítségével különböző alakokat, figurákat, alakzatokat készíthetnek a gyerekek,

Színes homok, földfesték segítségével a gyerekek természetes festőanyagokkal való kísérletezés segíti a gyerekek tapintatos, finommotorikus tapintásos érzékelésüket, és ez segíti nekik a természethez való kapcsolódást.

Komplex fejlesztési lehetőségek:

A vizuális nevelés nemcsak az esztétikai, vagy szépérzékét fejleszti, hanem a finommotorikus képességeket is, az alkotásuk során fejlődik a szem-kéz koordináció is, a térlátás, a kreatív gondolkodás. A színekhez kötődő érzelmek feldolgozása segítheti az önkifejezést, illetve a társas kommunikációt is.

IV. Gyakorlati tevékenység az Ősz színei témában három óvoda különböző korcsoportokban

Már tavalyi évfolyammunkám kapcsán is tematikus vizuális nevelési foglalkozásokat terveztem. Az ezévi alkotói tevékenységek tervezésénél igyekeztem a tavalyi megfigyelésemre építve fejleszteni a foglalkozások megtervezését. Pár mondatban összegezem lent milyen tapasztalatokat gyűjtötte, össze a 2024-ben végzett tevékenységek során.

A gyakorlati tevékenységek során arra törekedtem, hogy az „Ősz színei” témát három különböző óvodai intézményben, eltérő korcsoportokkal ismertessem meg, figyelembe véve az életkori sajátosságokat és a gyerekek fejlődési szintjét. A célom az volt, hogy az őszi évszak színeit, témáit: őszi gyümölcsök, évszakok háza, egészséges ételek és egészségtelenek ételekkel foglalkoztam. Az előbb felsorolt témák hangulatát és jellegzetességeit játékos, vizuális és élményszerű módon dolgozzuk fel, miközben fejlesztjük a gyermekek kreativitását, finommotorikáját és együttműködési készségét. A foglalkozások megfigyelésével tapasztalatot szereztem a különböző csoportok viselkedésbeli és fejlődési eltéréseiről, valamint az alkalmazott módszerek hatékonyságáról.

3. ábra Beregszászi 10. számú „Fenyőfácska” óvoda. Csoportos szemléltetés a bölcsődei foglalkozáson

részlettel egészítették ki az alkotásaikat. Itt a pedagógiai munkában több egyéni figyelemet, korrigálást és magyarázatot igényeltek a gyerekek.

Minden intézményben megfigyeltem, hogy a gyerekek lelkesedéssel és kíváncsisággal vettek részt a feladatokban. A bölcsődékben tapasztaltam, hogy az önállóság még nagyon korlátozott, kezdetleges volt, a korosztályos igényeknek megfelelően gyakrabban volt szükség felnőtt segítségére a feladatok elvégzéséhez,

kevésbé tudtak önállóan döntéseket hozni. Az ábrázolásmódjuk egyszerűbb volt, kevés saját

A korosztályok közötti különbségek tehát főként az önállóságban és az ábrázolás kidolgozottságában mutatkoztak meg. A kiscsoportos gyerekek még több segítségre szorultak, míg a középső- és nagycsoportok korosztályban már nagyobb önállósággal dolgozhattak.

A csoportszoba kialakítása nagyjából minden óvodában hasonló elveken van kialakítva, körben ülnek, hogy mindenki láthassa egymást, kivéve a 2-es óvodában a kiscsoportjában sajnos nem körben ülnek az asztalnál, hanem hasonlóan, mint az iskolában, az asztalok egymás mellett voltak 4-es csoportokra bontva a gyerekeket. Ebből kifolyóan a gyerekek nem tudják rendesen megnézni, megfigyelni a szemléltetőket, ami miatt elkezdtek a foglalkozás alatt járkálni, és ez meghosszabbította és megnehezítette a téma bemutatását és a technika szemléltetését.

A csoportszoba kialakítása pedig nagyon fontos szerepet játszik abban, hogy a gyerekek hogyan tudják megfigyelni és részt venni az alkotó tevékenységekben. Ez a mozgás annak is köszönhető, hogy a digitális eszközök nem álltak rendelkezésemre nem tudtam vetíteni, hanem csak nyomtatott képeket tudtam bevinni a foglalkozásra, amit nehezen láttak a gyerekek.

Tavalyi foglalkozások kapcsán is fontos volt számomra az élményközpontúság, hogy személyes tapasztalások és emlékeket dolgozzunk fel a foglalkozásokon. Az élmények feldolgozása rajzokon, festményeken, kézműves alkotásokon keresztül történik. A gyerekek az átélt tapasztalatokon keresztül lerajzolják, és képi formában jelenítik meg az emlékezeti folyamatokat, és érzékszervi élmények rögzülését.

A színfelismerő, és színpárosuló játékok:

Az óvodások különböző színes levelekből, színpárosító feladatokat végezhetnek el, illetve különböző textúrájú természetes anyagokkal való kísérletezés fejlesztette a gyerekek érzékszervi megfigyeléseit, tapasztalásait.

Az ős színeinek felfedezése az óvodában nem csak vizuális élmény, hanem érzelmi kognitív, motoros készségeket is fejleszt. A tapasztalati úton való felfedezés, és tanulás a színek pszichológiai hatásának kihasználása és a művészeti nevelés komplex módon támogatja a gyerekek fejlődését minden téren.¹⁷ Az évszak jellegzetes színei így nem csak a természetben, hanem az óvodai nevelés minden területén megjeleníthető gazdagítva a gyerekek világképét, érzelmi megértését.

Az ős színeinek érzékelése, tapasztalati úton való megismerése

4. ábra A Beregszászi 2. számú „Szivárvány” óvoda. sorasztalos elrendezés, gyerekek mozgásszemléltetés közben

¹⁷ Hering, E. (1905): The Theory of Color and its Psychological Effects. (47-52 oldal)

Az óvodáskorú gyerekek számára a legfontosabb a tapasztalati úton való megismerés a leghatékonyabb. Az őszi során a kinti séták, foglalkozások és játékok során a gyerekek közvetlenül megfigyelhetik a természet változásait, érzékszervi változásokon, élményeken keresztül fedezhetik fel az évszak színeit.¹⁸

Séta, és megfigyelések: az óvodapedagógusok vezette őszi séták során a gyerekek felfedezhetik a színek változását, a természetben. A tapintásos érzékelés során megfigyelhetik a levelek textúráját, termések formáját, keménységét, mennyiségét. Az illatok, például avar, nedves föld, őszi gyümölcsök is hozzájárulnak a komplex érzékeléshez.

Vizuális nevelés, és tevékenységek:

A szemléltetés során valódi őszi terméseket (levelek, gesztenye, makk), természetes anyagokat (ágak, fakéreg), valamint képeket, festményeket használtam, illetve udvari sétán is voltunk. A gyerekek számára kézbe vehető, megtapintható eszközökkel tettem élményszerűvé az ismerkedést az őszi színeivel és anyagaival. Kiemelt figyelmet fordítottam arra, hogy minden korosztály sajátosságainak megfelelően mutassam be az anyagokat a kisebbeknél több volt az érzékszervi tapasztalás, míg a nagyobbaknál beszélgetéssel is kiegészült. A középső csoportnál a gyerekeknek bemutattam a festményeket, illetve azt hogyan is tudnak egyénileg saját képet készíteni, illetve a kiscsoportban megmutattam a folyamatábrákat a gyerekeknek.

A gyerekek különféle anyagokat használhattak fel az alkotáshoz: színes papírt, természetes anyagokat (levelek, termések), festéket, és ragasztót. Minden eszközt előre kikészítettem és bemutattam, hogyan lehet azokat használni. Az anyaghasználatot mindig a korosztály fejlettségi szintjéhez igazítottam például a kisebbeknél kevesebb eszközzel dolgoztunk egyszerre, hogy elkerüljük a túlterheltséget.

A gyerekek technikai tudása életkoruknak megfelelően fejlődött. A kiscsoportosoknál főként a bizonytalanság volt megfigyelhető, kicsit visszahúzódóbbak voltak, mint velem, mint az eszközökkel szemben. A középső csoportban már megjelentek a tudatosabb tevékenységek, tépkedés, bátrabb ragasztás volt megfigyelhető. A nagycsoportosok önállóbban, összetettebb technikákat is kipróbálva dolgoztak, együtt, és nem csak egyénileg.

A gyerekek figyelmét leginkább az élményszerű, tapintáson és vizuális benyomásokon alapuló tevékenységek kötötték le. A foglalkozások végén, a visszacsatolás és különböző formában történt értékelés erősített a gyerekek sikerélményét. Dicsérrettel, kiállítás készítésével, az alkotások közös megbeszélésével segítettem ennek elérését. A gyermekek büszkén mutatták meg egymásnak és a pedagógusoknak a kész munkáikat.

¹⁸ Revákné Markóczi: Ibolya Természettudományos Problémamegoldás Kisiskolás Korban, (29-46 oldal)

A gyerekek figyelmét leginkább az élményszerű, tapintáson és vizuális benyomásokon alapuló tevékenységek kötötték le, illetve újdonság volt számukra az, hogy használtuk a projeketort is. A sikerélmény különösen fontos volt dicséréttel, kiállítás készítésével, az alkotások közös megbeszélésével segítettem ennek elérését. A gyermekek büszkén mutatták meg egymásnak és a pedagógusoknak a kész munkáikat.

Az értékelés folyamatosan, tevékenység közben történt, bátorító, pozitív visszajelzések formájában. Nem hibákat javítottam, hanem alternatív megoldásokat kínáltam fel („Mit szólnál, ha ide még egy levelet ragasztanánk?”). A cél nem a tökéletesség, hanem az önkifejezés és az alkotás öröme volt.

Kiscsoport

A szemléltető anyagot a kiscsoportosokkal közösen lehet felfedeztetni és tanulmányozni. A szemléltetés alkalmazása kiscsoportosoknak nagyszerű lehetőség a tapasztalati tanulásra és a gyakorlati készségek elsajátítására. A gyakorlati tevékenység során elsajátított technikát maguk is alkalmazhatják majd otthon. A kiscsoportos foglalkozáson „*Alma nyomat készítése*”-vel foglalkoztunk. A gyerekeknek lehetőségük volt különböző színekkel és mintákkal kísérletezni. Munkájukból számos különböző alkotás született. Legtöbben önállóan végezték el a feladatot, bár néhányan igényeltek segítséget különböző kapcsolatban. Az egyik legnagyobb nehézség az volt, hogy megfelelő mennyiségű festéket vigyenek fel az almára, hogy a lenyomat jól sikerüljön. Kifejezetten tetszett nekik az, hogy valós szemléltető eszközt hoztam, és nagyon jól érezték magukat a foglalkozás alatt. A gyerekek nagy örömmel tapasztalták, hogy az általuk készített metszetek milyen szépek lettek, és ez által sikerélményben részesültek.

A hangulat jó volt, a gyerekek magaviselete példaértékű, mind a három intézetben, a gyerekekhez az információ könnyen eljutott, a munka gördülékenyen folyt, és a nehézségeket könnyen leküzdöttük. Volt olyan, aki nem tudott ellenállni a kísértésnek és megkóstolta az almát, az intés ellenére is.

A különböző oktatási intézmények apróságainak ábrázolásmódjában és hozzáállásában nem tapasztaltam jelentős különbségeket. Az eszközök és technika a legtöbb gyerek számára már ismert volt, ezért könnyen megértették és élvezték a munkafolyamatot elmondható, hogy nagyon büszkék voltak az általuk alkotott lenyomatokra.

A különböző óvodákban különböző festékekkel dolgoztunk.

A 2-es óvodában a gyerekekkel guás festéket próbáltunk ki, ott azt tapasztaltam, hogy a körvonalak élesek, a színek élénkek, és erőteljesebbek.

A 10-es óvodában mézes vízfestéket alkalmaztunk a gyerekekkel, itt a magházak, sokkal finomabban kirajzolódtak, az alma szélei viszont kissé szelídebben, lágyabban körvonalazódnak.

A 11-es óvodában a gyerekekkel egyszerű vízfestékekkel dolgoztunk, itt a színek kevésbé voltak élénkek, és a formák is kissé gyengébben, halványan rajzolódtak ki.

A saját tapasztalataim alapján, azt vettem észre, hogy a kosárkák azok lehetnek volna pasztel, vagy világos barna papírokból is, hogy kivehetőbb legyen a kosárnak a formája, a legközelebbi hasonló foglalkozáson ezt a dolgot szem előtt fogom tartani.

Voltak az intézményben olyan gyerekek akik nem rég csatlakoztak az óvoda mindennapjaihoz ezért a napirendet nem igazán vették figyelembe, így őket kevésbé lehetett fegyelmezni, és kissé bátortalanok voltak, illetve az ecseteket különböző féleképen próbálták megfogni, és megbirkózni a feladattal.

Középső csoport

A szemléltetés alkalmazása a középső csoportban is segít abban, hogy a gyerekek könnyebben megértsék és feldolgozzák az új információkat. Hasznos segédeszközök a képkártyák vagy mini modellek. A gyermekek így pontosan látják, hogyan néz ki az adott élőlény vagy tárgy és milyen jellemzőik vannak. A középső csoportban a témám az *„Egészséges, és egészségtelen ételek”* volt

Az egészséges és egészségtelen ételek közti különbségeket megbeszéltük, majd ki kellett választani a gyerekeknek az egészséges, és nem egészséges ételeket és külön kosárába csoportosítani azokat.

A gyerekek az óvodán kívül más platformokon, otthon, és különböző helyeken találkoztak már ezekkel az ételekkel. Mégis újdonság volt nekik ezeket az ételeket osztályozni. A legnagyobb nehézségek között szerepelt a pontos kategorizálás, valamint az egészséges és egészségtelen ételek közötti különbségtétel. Nehéz volt a gyerekeknek a sok édességet az egészségtelen kategóriába sorolni és olyan terméket választani egészségesnek, amit esetleg nemszeretnek.

A gyerekek munkája során számos kreatív megoldás és válasz született. A legtöbben önállóan birkóztak meg a feladattal, de voltak olyanok is, akiknek segítségre volt szükség.

A sikerélményt a gyermekek a helyes válaszokkal élték meg. Az oktatási intézmények gyermekeinek ábrázolásmódjában és hozzáállásában némi különbséget tapasztaltam.

A különböző intézményekben tanuló gyermekek közül néhányan már jártasak voltak a témában és az eszközök használatában, míg másoknak ez volt az első találkozásuk ezzel.

A foglalkozások alatt azt tapasztaltam, hogy néhány középső csoportos gyereknek még mindig nehézséget okoz az, hogy pontosan hogyan is kell fogni a ceruzát, esetleg még nincs tisztában azzal, hogy pontosan melyik kezébe is kerüljön.

A tapasztalataim során azt vettem észre, hogy voltak gyerekek, akik szétszórtan sok dolgot rajzoltak a kosrukba, és voltak olyan gyerekek, akik a rajzaikat a lap egy sarkába tömörítették össze.

A középső csoportban nagyobb volt a gyerekek önállósága, kevésbé volt szükségük felnőtt segítségére a feladatok elvégzéséhez. Az ábrázolásmódjuk kidolgozottabb volt, részletesebben tudtak ábrázolni és jobban megfigyelhető volt a fejlődés. Az önkifejezés területén az volt tapasztalható, hogy könnyebben tudták kifejezni érzelmeiket és gondolataikat akár szóban is. A műértés és kritikai hozzáállásuk is fejlettebb: jobban meg tudták fogalmazni a műalkotásokkal való véleményüket, és képesek voltak kritikusan értékelni azokat.

Nagycsoport

A szemléltetés alkalmazása rendkívül hasznos a nagycsoportos foglalkozásokon is. Az írás- és matematikaoktatás terén is lehetőségünk van a szemléltetésre. Például ha megtanulunk egy új betűt vagy számot, akkor a betű vagy szám formáját és irányát is bemutathatjuk a képzeletbeli táblán. A gyerekek vizuálisan követhetik ezeket a mozdulatokat, ami segít a tanulásban és a megértésben

„Az évszakok” téma feldolgozások kapcsán színes és kreatív munkák születtek, amelyek jól tükrözték a témában szerzett ismereteiket. A legtöbb gyermek önállóan, vagy minimális segítséggel dolgozott, és a legnagyobb nehézségek általában az új technikák elsajátításában jelentkeztek. A gyerekek sikerélményként éltek meg, amikor a lerajzolt évszakokat sikerült összefűzni kis házikó formájában.

A különböző óvodák gyermekei között általában nem voltak nagy különbségek az ábrázolásmódban és hozzáállásban sem. A legtöbb gyermek már találkozott ezekkel az eszközökkel és technikákkal korábban, örömmel alkalmazták e-téma kapcsán is. A kevésbé jártas gyerekeknek voltak néhány típushibáik, de ezeket folyamatosan segítséggel tudtuk orvosolni. Például nem tudták rendesen fogni az ecsetet, bizonytalanok voltak a vonalak húzásában.

A nagycsoportban már nagyon fejlett volt az önállóságuk, kevésbé volt szükségük felnőtt segítségére. Az ábrázolásmódjuk nagyon kidolgozott volt, részletekben gazdag, sok

szempontból érettnek tűntek. Az önkifejezés területén is nagyon fejlettek, könnyedén tudták kifejezni érzéseiket és gondolataikat, már látható volt, hogy kezdenek önállósodni és képesek saját gondolataikat és érzéseiket kifejezni, bár még mindig sok segítségre volt szükségük a munkafolyamat során. A műértés terén is látható volt a fejlődés, az óvodások már jobban értelmezték és értékelték saját munkájukat, kezdik tudatosan megtervezni, hogy mi is legyen a munkájukon. Megfigyelhető náluk a részletesebb kidolgozottság, tapasztalati emlékeiket elő tudják hívni és le is rajzolják azokat.

A műértés és kritikai hozzáállásuk is magasabb szinten volt, nagyon jól képesek voltak értelmezni a műalkotásokat, valamint kritikusan is hozzá tudtak szólni azokhoz.

Ennek függvényében azt tapasztaltam, hogy a korosztályok közötti különbségek jól láthatóak voltak az önállóság, ábrázolásmód, önkifejezés, műértés és kritikai hozzáállás terén. Ahogy a gyerekek fejlődnek, ezek a képességek is egyre jobban fejlődnek és éretté válnak.

Tapasztalataim alapján a gyerekek nagyon lelkesen és kíváncsian vettek részt az alkotó tevékenységekben, és nagyon élvezték azokat. A különböző óvodákban végzett munka során pedig jól megfigyelhetőek voltak a fejlődési folyamatok és a korosztályok közötti különbségek az alkotó tevékenység területén. Ahogy a gyerekek érzelmi és szociális fejlődése halad előre, úgy válnak egyre önállóbbak és tudatosabbak az alkotás során.

Az óvodák tárgyi felszereltségének tapasztalatai

A gyakorlati tevékenységek lebonyolítása során minden intézményben azt tapasztaltam, hogy az óvodák korszerűen és gazdagon felszereltek, mind a technikai, mind a vizuális, kreatív tevékenységek szempontjából. Az eszköz- és anyagellátottság minden esetben megfelelt a nevelési célok megvalósításához szükséges feltételeknek, és a pedagógusok is tudatosan, hatékonyan alkalmazták a rendelkezésre álló eszközöket a gyerekek fejlesztése érdekében.

Az intézményekben széleskörűen megtalálhatóak voltak a különféle művészeti alapanyagok (színes papírok, festékek, ecsetek, ragasztók, ollók, természetes anyagok), valamint olyan vizuális és tapintásos segédletek is, amelyek lehetővé tették a komplex érzékszervi tapasztalatszerzést. A természetes anyagok – például levelek, termések, ágak, különféle textúrájú anyagok – mellett modern didaktikai eszközök is segítették a gyermekek élményalapú tanulását.

Fontos megemlíteni, hogy nemcsak a tárgyi felszereltség volt kielégítő, hanem az is érzékelhető volt, hogy az eszközöket a pedagógusok tudatosan, módszertani célokat szem

előtt tartva használták. Az óvodapedagógusok minden esetben ügyeltek arra, hogy a gyerekek életkorának megfelelő anyagokat biztosítsanak, és a kreatív tevékenységek során támogassák az önállóságot, a finommotoros képességek fejlődését, valamint a szín- és formaérzékelés gazdagítását.

A tapasztalatok alapján megállapítható, hogy egyik intézmény sem szenvedett hiányt a tevékenységek megvalósításához szükséges eszközökből. A jó felszereltség nemcsak a gyermekek alkotókedvét segítette elő, hanem biztosította a magas színvonalú óvodai neveléshez elengedhetetlen feltételeket is. A környezet inspiráló volt, a pedagógiai munkát segítő tárgyi eszközök sokszínűsége pedig lehetővé tette a tevékenységek differenciálását és a gyermekek egyéni képességeinek megfelelő fejlesztését.

Gyakorlati rész-2025

A tavalyi éven levezett foglalkozások tapasztalira építettem 2025-s évre tervezett vizuális nevelési foglalkozásokat. Kíváncsi voltam arra, hogy ugyanazt a témakört „Az őszi színeit” hogyan tudom más szemszögből is feldolgozni. Arra a döntésre jutottam, hogy inkább egy témán belül az őszi falevelek felhasználására és ábrázolására összpontosítok és annak különböző technikai megoldásait egyéni és csoportos foglalkozásokat próbálok ki, kifejezetten kevert csoportokban. A kevert csoportok adottak voltak, a tavalyi megfigyeléseim eredményeként leginkább ilyen csoportokkal találkoztam. A hospitálási és gyakorlati időszakban azzal láttam, hogy a legtöbb beregszászi óvodában leginkább kevert csoportok működnek, akár kis-közepes- és nagy csoport korosztályába tartozó gyerekek, 3-7 évesek egy csoportban tanulnak együtt, ami egy pedagógiai kihívás. Összetett feladat három korcsoport igényeinek és képességeinek megfelelő fejlesztő tevékenység tervezése.

A szakdolgozatom gyakorlati részeiben szeretnék rávilágítani arra, hogy különböző foglalkozási módok különbözően hatnak a gyerekeknek a kognitív fejlődésére.

A beregszászi 10-es számú „Fenyőfácska,” óvodában elég nagy légszámú csoport van, ott 23 fős a létszám, a gyerekek kevert csoportban voltak, ami azt takarja, hogy színesebb korosztályúak a gyerekek, egészen 4-6 év közöttiek tanulnak együtt. A tavalyi évhez hasonlóan minden tematikus foglalkozásnál, fontos volt számomra az élményközpontúság, emlékek feldolgozása, vagy személyes közös tapasztalat szerzésre épülő tevékenység. Ebben a kevert, középső-felső csoportban a termés és levélgyűjtés alatt a gyerekek nagyon

5. ábra: Tanulmányi séta a Beregszászi 10-s számú Fenyőfácska óvodában

felszabadultak voltak és több anyagot megtapasztalhattak, és több dolgot észrevehettek az óvoda kertjében tett tanulmányi sétánkon. A növények alapvető tulajdonságairól beszéltünk, és milyen szerepe van a leveleknek a növények életében, miért változnak meg azok színei ősszel.

A séta során a megfigyelési pontokat úgy alakítottuk ki, hogy a gyerekek minél több érzékszervükkel tapasztalhassák meg a természetet, és aktívan gondolkodjanak az őket körülvevő világról. Az alábbi konkrét megfigyelési szempontokat és kérdéseket alkalmaztuk:

- **Levélformák és színek:** Milyen színűek a levelek? Melyik fa levele a legnagyobb és melyik a legkisebb? Van-e különbség a levelek széle között (sima, csipkés, fogazott)?
- **Tapintás és anyagok érzékelése:** Milyen érzés megfogni a leveleket? (sima, érdes, száraz, puha) Miben különbözik egy friss levél egy száraz levéltől? Milyen a termések tapintása? (makk, gesztenye, toboz – kemény, érdes, gömbölyű)
- **Illatok és hangok:** Érzitek-e az avar illatát? Milyen? Milyen hangot ad a száraz levél, ha rálépünk? Hallotok-e madarakat vagy rovarokat a fák között?
- **Környezetváltozás megfigyelése** Miben különbözik most az udvar/park, mint nyáron volt? Miért hullanak le a levelek ősszel? Milyen fák maradnak zöldek és melyek veszítik el a leveleiket?

Nagyon tetszett nekik az, hogy közösen együtt dolgozunk, és meg tanulhattak csoportban dolgozni, és megtapasztalhatták a közösség erejét. Különösen az a rész tetszett nekik ahol elkezdtük az alkotói tevékenységet, mert igazán új dolgot mutathattam meg nekik a foglalkozás alatt. A gyerekeknek eléggé új volt az, hogy csoportba kell dolgozniuk, de a végére már

nagyon szépen összedolgoztak, ami nagyon elégedette tette, mint a gyerekeket mint a nevelőket egyaránt.

A nevelők jelezték, hogy újszerű volt számukra ez a foglalkozás és pozitív visszajelzéseket kaptam tőlük!

A gyerekek szepen bántak az eszközökkel, illetve a termésekkel. Valamint a közös munka eredményeként a megszokott egyéni alkotásokhoz képest egy nagyobb méretű látványosabb munka született.

6. ábra: Összegyűjtött falevelek elrendezése egy poszter, süni képének készítéséhez csoport munkában.

A cél az volt a gyerekek közvetlen tapasztalatokat szerezzenek az őszi jellemzőiről, illetve fejlesszük a gyerekek megfigyelőképességét. A foglalkozás alatt fejlődött a csoportmunkában való munkájuk, amelyeket vázlatpontokba gyűjtöttem.

Kezdeti nehézségek: Eleinte a gyerekek bizonytalanok voltak abban, hogyan osszák meg a feladatokat, és néhányan inkább egyedül szerettek volna dolgozni.

Fejlődés: A foglalkozás végére egyre jobban megtanulták, hogyan segítsék egymást, és hogyan dolgozzanak össze egy közös cél érdekében.

Konkrét élmények: a levelek és termések válogatásánál a gyerekek önállóan megbeszélték, ki milyen színt vagy formát keres. A gyűjtött anyagokat közösen rendezték el egy kompozícióban vagy tárolták el későbbi felhasználásra.

Természeti anyagok megismerése. Tapintás és érzékelés: A gyerekek különbséget tudtak tenni a sima gesztenye, az érdes toboz és a puhább falevél között. Megfigyelések: Felismerték, hogy a levelek különböző formájúak, és rájöttek, hogy a termések különböző fákhoz tartoznak.

Konkrét élmények: A levelek dörzsölése során felfedezték, hogy egyesek roppannak, míg mások hajlékonyabbak. A termések összehasonlítása során észrevették, hogy a makk kemény és sima, míg a toboz pikkelyes és érdes.

3. Közösségi élmény és pozitív hatások

Összedolgozás fejlesztése: A gyerekek megtanulták, hogyan osszák meg az eszközöket és az anyagokat egymással. Önállóság és szabályok betartása: A foglalkozás végére már maguktól figyeltek arra, hogy óvatosan bánjanak az anyagokkal és egymással.

Konkrét élmények: A séta során egyes gyerekek már segítettek a kisebbeknek a gyűjtésben. A termések és levelek elrendezése során mindenki hozzáadott valamit a közös alkotáshoz, és büszkén mutatták be egymásnak.

Eredmények összefoglalása: A gyerekek felszabadultabbá váltak a csoportos munka során. Voltak akik egyénileg szerettek volna dolgozni, viszont a végére már örömmel dolgoztak közösen, és büszkék voltak közös munkájukra. A feladatok során megtanulták, hogyan osszák meg egymás között az eszközöket és anyagokat. Megismerkedtek a természet

különböző anyagainak tapintásával és látványával. A közös munka erősítette a csoportkohéziót. A foglalkozás mind a gyermekek, mind a nevelők számára pozitív élményt nyújtott.

Falevek színeváltozásának folyamat ábrája a A beregszászi 12-es számú „Tulipán,” óvodájában

Nem minden óvodában tudtunk megvalósítani a csoportmunkát, de az élményekre építő foglalkozások vezetése megmaradt. A 12-s óvodában a roma kisebbségi gyerekeknél, a tavalyi megfigyeléseim során azt láttam, hogy csoportos tevékenység során nehezen tudtak együttműködni a gyerekek. A közös foglalkozások kapcsán, a legtöbb figyelem a surlódásos helyzetek megoldásával telt és az alkotó munka kudarcba fulladt, de ezt a csoportonként természetesen változó. Azt láttam, hogy az egyéni tevékenység kapcsán az egyéni munkában jobban kibontakoztak a gyerekek és pozitívabban, eredményesebben zárultak az ilyen foglalkozások.

A beregszászi 12-es számú „Tulipán,” óvodának a kiscsoportjában viszonylag elég kevés gyerek volt jelen, számszerint 8 fő 3-8 éves korúak együtt egy kevert csoportban tanulnak. A falevél színeik átváltozását bemutató folyamat ábrát készítettünk vízfestékekkel. A folyamat ábra készítése alatt a gyerekek nagyon élvezték azt, hogy saját kézzel keverhették ki a színeket, és nagyon tetszett nekik a vízfestékekkel történő munka.

Észrevételeim alapján, a roma kisebbségi gyerekek eszközhasználatukban és technikai ismeretükben visszamaradtak. Emellett nehezen értették meg a feladatok bemutatásánál a szóbeli utasításokat és az eszközhasználatnál is nehezebben dolgoztak az anyagokkal kortársaiknál, amelyek arra utalnak, hogy otthoni környezetben nem volt lehetőségük alkotói tevékenységre. Ennek ellenére végül sikerült leküzdeni az eléink gördülő akadályokat, ugyanis a gyerekek nehezebben értették meg a szóbeli instrukciókat, tapasztalataim szerint opcionálisabb az ilyen csoportokban több vizuális szemléltetőt alkalmazni. Kevert csoportban

nehezíti a munkát az is, hogy a különböző életkorú gyerekek igényeinek nehéz egyszerre megfelelni, hogy mindenki megértse azt, hogy mit követel a foglalkozás. A kevert csoportban a kommunikációs problémákkal találkoztam, ugyanis minden korosztály a saját nyelvén, és értelmezésében fogja fel a feladatokat, ezért ennek

7. ábra: Levél festés a beregszászi 12-es számú „Tulipán,” óvodájában

függvényében kellett a foglalkozást, és a terveket felépíteni. Erre reagálva igyekeztem a legkisebb korosztályhoz igazítani az instrukciókat, és a feladatokat.

Az anyaghasználatban is volt néhány hátrány, hiszen a gyerekek nagyon féltek a színkeveréstől, és annak az alkalmazásától, ezért többet kellett őket bátorítani. Sokan először használtak vízfestéket és féltek, hogy nem fog sikerülni a falevelek kifestése. Eltérő alkotási tempó volt megfigyelhető, egyes gyerekek lassabban haladtak a társaiknál, ezért önbizalom hiány keletkezett a kisebb és lassabban festő gyerekekben; ennek kiküszöbölése érdekében a gyerekeket bátorítani kellett, és segíteni kellett őket a közös, és egyéni munkában egyaránt. Fontos volt a dicséret, és a pozitív visszajelzés, ami az önbizalom építésében.

Eredmények: a gyermekek élvezték az aktív, kézzel végzett keverési folyamatot, amely segítette a színek megértését és felismerését. Megfigyelhető volt, hogy a más anyanyelvű gyerekek kezdetben nehezebben értették az utasításokat, ami rávilágított az eltérő szociokulturális háttérből adódó kihívásokra. Erre reagálva, két nyelvű instruktálás, szemléltetés a foglalkozás alatt segített abban, hogy minden gyerek számára érthető és követhető legyen a tevékenység.

Őszi erdei séta témára készített papírkollázs tevékenység a 2-es számú Beregszászi „Szivárvány,, óvodában

A 2-es számú Beregszászi „Szivárvány,, óvodában már jóval több gyerek volt jelen, és sokkal nagyobb légszámú a csoport is 20 fővel, 4-6 évesek középső – felső évesek kevert csoportjában jártam. A papír kollázs feladat szintén nagyon tetszett a gyerekeknek, amit saját tetszésük szerint készíthettek el. Itt inkább a gyerekeknek a nyelvi nehézségek okoztak problémát, mert voltak olyan gyerekek akik sajnos nem értették az ukrán nyelvet vagy épp ellenkezőleg. A kevert kétnyelvű csoport egyik kihívása az volt, hogy a gyerekek eltérő nyelvi háttérrel rendelkeztek, azonban az óvónő segítségével sikerült mindenki számára érthetővé és élvezhetővé tenni a foglalkozást.

Viszont az óvónő segítségével két nyelven tudtuk a foglalkozásokat levezetni, ami gördülékenyebbé tette a dolgok menetét, és így egyik gyerek sem volt háttérbe szorítva mert éppen nem értette a feladatot vagy nem tudta követni az utasításokat.

Cél: a gyerekek ismerkedjenek meg a természetes színekkel, anyagokkal, gyakoroljuk a színkeverést, s a vizuális önkifejezést.

Eredmények: a gyerekek élvezték, a foglalkozást, az önálló alkotás során a gyermekek kibontakoztathatták egyéni kreativitásukat. A nyelvi nehézségek ellenére a foglalkozás sikeresen ösztönözte az önkifejezést, különösen a kétnyelvű támogatásnak köszönhetően.

Azok a gyerekek, akik kezdetben nehezebben értették az egyik nyelvet, bátrabban mertek kérdezni és bekapcsolódni a közös tevékenységekbe. A nyelvi különbségek nem akadályozták a csoportkohézió kialakulását, hiszen mindenki egyformán részt vehetett a foglalkozásban. A két nyelven való vezetés hozzájárult a kulturális érzékenység fejlődéséhez is, hiszen a gyerekek megtapasztalták a közös munka és megértés fontosságát.

8. ábra: Papír kollázs készítése a Beregszászi 2-es számú „Szivárvány” óvodában

A dolgozat gyakorlati része azt mutatja, hogy az „Ősz színei” téma feldolgozása több szempontból is előnyös az óvodai nevelésben:

Kognitív és motoros fejlődés: A különböző foglalkozási módok, az élmény alapú, a természetben végzett megfigyelések, a kézműves tevékenységek és a tudományos kísérletek, hozzájárulnak a gyermekek kognitív és motoros készségeinek fejlesztéséhez. Az élményeken keresztüli tanulás során a gyerekek aktívan részt vesznek a felfedezésben, ami segíti az értelmi fejlődést és problémamegoldó gondolkodást.

Kognitív fejlődés: tapasztalati tanulás segíti az emlékezet és a figyelem fejlesztését, mert a gyerekek saját élményeikhez tudják kötni az új ismereteket.

Az interaktív élmények során fejlődik az ok-okozati gondolkodás, például ha az egyik levél elszárad, míg a másik zöld marad, a gyerekek megértik az időjárás és a növények kapcsolatát.

Motoros fejlődés: A gyerekek mozgásos tapasztalatokat szereznek, például mikor tapintással fedeznek fel különböző anyagokat vagy aktívan gyűjtenek leveleket és terméseket

Kreativitás és önkifejezés: A színek, formák és természetes anyagok használata lehetőséget ad a gyermekeknek, hogy egyéni látásmódjukat és kreativitásukat kibontakoztassák.

Egyéni látásmód megjelenése: minden gyermek saját elképzelése alapján dolgozott: egyesek konkrét alakzatokat (pl. házat, fát, napot) formáltak, míg mások színátmeneteket vagy mozaikszerű mintákat hoztak létre. A tépett papírdarabok különböző méretei és formái miatt minden kép egyedi lett, ami ösztönözte a gyerekeket a saját ötleteik megvalósítására. A közös tevékenységek elősegítik a csoportmunkát, javítják a kommunikációt, és erősítik a közösségi élményt, ami mind a gyermekek, mind a nevelők számára értékes tapasztalatot jelent.

Nyelvi és kulturális kihívások kezelése: A kétnyelvű foglalkozások jól példázzák, hogy a megfelelő pedagógiai támogatással az eltérő nyelvi háttérrel rendelkező gyermekek is teljes mértékben részt vehetnek a programban, bár ez extra figyelmet és előzetes felkészülést igényel.

Az „Ősz színei” téma vizuális nevelési fejlesztésének feldolgozása kiváló példája annak, hogyan lehet a természeti élményeket, a művészeti alkotásokat és a csoportos tevékenységeket összehangolni a gyermekek komplex fejlődési igényeinek kielégítése érdekében. Az eltérő szemléltetési formák – az interaktív kísérletektől a kulturális rendezvényekig – mindegyike hozzájárul a gyermekek sokoldalú fejlődéséhez, ugyanakkor a programok közötti különbségek is rámutatnak arra, hogy a célcsoport specifikus igényeinek megfelelően kell kialakítani a nevelési módszereket.

Az „Ősz színei” program megvalósítása során fontos, hogy a pedagógusok rugalmasan alkalmazkodjanak a különböző korcsoportok igényeihez és a gyermekek előzetes tapasztalataihoz. A gyakorlati tapasztalatokból származó eredmények azt bizonyítják, hogy a változatos és élményalapú foglalkozások nemcsak a kognitív, hanem a szociális és motoros készségek fejlesztésében is meghatározó szerepet játszanak. Az eltérő szemléltetési formák – legyen szó természetjárásról, kézműves tevékenységekről vagy tudományos kísérletekről – mind hozzájárulnak ahhoz, hogy a gyermekek a lehető legteljesebb módon élhessék meg az őszi időszak szépségeit, miközben fejlődnek és tanulnak.

Ez a megközelítés jól mutatja, hogy a vizuális nevelés és a természet élményeinek integrálása az óvodai pedagógiába nem csupán esztétikai, hanem komplex nevelési értékkel is bír, amely hosszú távon hozzájárul a gyermekek teljes személyiségének fejlődéséhez.

Mindegyik feladat s foglalkozásterv sikeresnek és hatékornak titulálható, ugyanis a gyerekeknek mindegyik foglalkozás alatt fejlődött valamilyen kognitív vagy motoros képességük. Lényegében a természetgyűjtésben a gyerekek megismerhettek a fák, levelek, tobozok tapintását, színüket. A folyamat ábra alapján meg megismerkedhettek a gyerekek a falevelek életével, a színek és árnyalatok átmenetével. A kollázsos foglalkozásban pedig a gyerekek teljesen kibontakozhattak és teljesen a saját kreativitásukra hagyatkozva készítették

el a műveket Ennek függvényében teljesen széles látókört kaphattunk a gyerekeknek a művészeti fejlesztésével kapcsolatban. Nagyon örülök hogy lehetőségem volt újra foglalkozásokat levezetni és fejleszteni a gyerekeknek a kreativitásukat az őszi időben is. Ugyanis az előző évfolyammunkám témája is hasonló volt, így ennek köszönhetően az észrevételeimet tanácsokkal javíthattam.

A három óvodai csoportban végzett vizuális nevelési tevékenységek összevont összegzése

Az óvodai nevelés célja a gyermekek minden oldalú fejlődésének segítése. Ennek érdekében a pedagógusok különböző módszereket alkalmaznak, hogy elősegítsék a kognitív, szociális, érzelmi és motorikus képességek fejlődését. Az fentiekben három különböző foglalkozás, a termés- és levélgyűjtés, a folyamatábra készítése, valamint a papírkollázs alkotás elemzésével vizsgáltuk a nevelési módszerek közötti különbségeket és hasonlóságokat, valamint azt, hogy melyik tevékenység hogyan járult hozzá leginkább a gyermekek fejlődéséhez.

Az első foglalkozás, a termés- és levélgyűjtés szoros kapcsolatban állt a természet közvetlen megismerésével. Az ilyen típusú foglalkozások alapvetően az élményalapú tanulást célozzák, amely közvetlen tapasztalatszerzésen keresztül segíti a gyerekeket abban, hogy valódi kapcsolatba lépjenek környezetükkel. A gyerekek a termések és levelek gyűjtésével nem csupán a természet elemeivel ismerkedtek meg, hanem érzékszervi tapasztalataik révén egy mélyebb megértésre tettek szert a növények és a természet ciklikus változásai iránt. Az élményalapú tanulás ezen formája különösen fontos, mert segíti a gyerekeket abban, hogy a világot ne csupán elméleti szinten, hanem gyakorlati tapasztalatok révén ismerjék meg

A folyamatábra készítése foglalkozás szintén egyedi tanulási tapasztalatokat nyújtott, de az irányvonal egy másik pedagógiai megközelítést követett. Itt a gyermekek a színek keverésének, a logikai összefüggések és a rendszerezés kérdéseivel foglalkoztak. A színkeverés és a folyamatábrák alkotása arra ösztönözte őket, hogy a kreativitást és az analitikus gondolkodást egyaránt fejlesszék. A folyamatábrák elkészítése egy absztrakt, szimbolikus gondolkodásra épít, amely serkenti a gyerekek problémamegoldó készségeit, miközben elősegíti a struktúrák és rendszerek megértését (Piaget, 1952). Ez a foglalkozás tehát inkább a kognitív fejlődés aspektusait célozta meg, különösen a logikai és problémamegoldó készségeket.

A harmadik foglalkozás, a papírkollázsos alkotás, szintén fontos szerepet játszott a gyermekek fejlődésében, ám más területeken. A kreatív kifejezés, a színek és formák szabad használata, valamint a finommotorikus készségek fejlesztése mind a gyerekek személyiségfejlődésének fontos aspektusai. A papírkollázsos technika nem csupán a

gyermekek művészi érzékét fejlesztette, hanem az önállóságra, a kitartásra és az alkotás örömeire is hangsúlyt fektetett. Az ilyen típusú tevékenységek lehetőséget biztosítanak arra, hogy a gyerekek az őket körülvevő világot művészeti kifejezéseken keresztül dolgozzák fel, ami segíti a szociális és érzelmi készségeik fejlődését is.

Bár a három foglalkozás különböző pedagógiai megközelítéseket alkalmazott, mindegyik egyaránt hozzájárult a gyerekek fejlődéséhez. A termés- és levélgyűjtés közvetlen tapasztalatszerzésével, a folyamatábra készítése analitikus gondolkodás fejlesztésével és a papírkollázs alkotás kreatív önkifejezéssel támogatta a gyermekeket. Míg az első foglalkozás inkább a természet iránti érdeklődés felkeltésére és a környezettudatosságra koncentrált, a második a logikai és rendszerezési képességeket, a harmadik pedig a motorikus és művészeti fejlődést segítette.

A különbségek mellett számos hasonlóság is megfigyelhető a foglalkozások között. Mindezek a tevékenységek lehetőséget adtak a gyermekek számára, hogy saját tempójukban dolgozzanak, miközben közösségi tapasztalatokat is szereztek. A közös munkák, mint például a levelek gyűjtése vagy a papírfecnik cseréje, elősegítették a gyerekek közötti kommunikációt, együttműködést, és erősítették a szociális készségeiket. Emellett mindhárom foglalkozás fejlesztette a finommotorikus készségeket is, amelyek alapvetőek a gyermekek mindennapi tevékenységeihez.

A foglalkozások hatékonysága nemcsak a gyermekek különböző képességeinek fejlesztésében, hanem az élményekkel való tanulásban is megnyilvánul. A termés- és levélgyűjtés a legnagyobb hatással a gyermekek környezeti érzékenységére és az érzékszervi tapasztalásra volt. Ezzel szemben a folyamatábra készítése logikai és analitikus készségeket fejlesztett, miközben a papírkollázs alkotás a gyermekek kreativitását és finommotorikus készségeit támogatta.

Összességében a legpraktikusabb foglalkozás talán a papírkollázs alkotás volt, mivel könnyen adaptálható bármilyen környezetben, függetlenül az időjárástól vagy az adott környezeti feltételektől. Ugyanakkor, ha a cél a gyermekek környezettudatos nevelése, akkor a termés- és levélgyűjtés foglalkozás kiemelkedett, mivel közvetlen kapcsolatot teremtett a gyerekek és a természet között, és hosszú távú hatással lehetett a környezeti érzékenységükre. A folyamatábra készítése foglalkozás logikai gondolkodás és a rendszerezés szempontjából volt különösen értékes, de ez az aktivitás inkább a már iskoláskorú gyermekek számára lehet hasznosabb.

A kevert csoportok választása az óvodai pedagógiában több szempontból is előnyös lehet. Ezek a csoportok olyan gyermekekből állnak, akik különböző életkorúak és fejlődési szintűek, tehát például egy csoportban lehetnek három-, négy- és ötévesek is. A kevert

csoportok alkalmazása számos pozitív hatással bír, és segíthet abban, hogy a gyermekek sokféle tapasztalatra tegyenek szert, miközben különböző készségeket fejlesztenek.

A vizsgált óvodák mindegyike megfelelő felszereltséggel rendelkezett, amely lehetővé tette, hogy a pedagógiai munka hatékonyan folyjon. A használt eszközök és anyagok jól megvoltak választva, és segítettek a gyerekek fejlődésében, valamint a mindennapi óvodai tevékenységek lebonyolításában. Az oktatáshoz szükséges játékok, eszközök és fejlesztő anyagok széles választékban álltak rendelkezésre, így a különböző fejlesztési területek, mint például a mozgásfejlesztés, a kreatív játékok vagy a nyelvi készségek mind biztosítva voltak.

A környezet, ahol dolgoztam, tiszta, rendezett és jól felszerelt volt, ami hozzájárult a munkám sikerességéhez. Az intézmények figyeltek arra, hogy minden szükséges eszköz és játék rendelkezésre álljon a gyerekek számára, és ez segítette az oktatási célok elérését.

A projekt során minden szükséges támogatást megkaptam az intézmény vezetőségétől és a pedagógusoktól. A pedagógusok mindig készségesek és segítőkészek voltak, ami nagyban megkönnyítette a munkámat. A kérdéseimre gyors válaszokat kaptam, és mindig támogattak, amikor valamiben segítségre volt szükségem. Az óvodák biztosították a szükséges dokumentációkat és anyagokat is, ami fontos volt a szakdolgozatom megírásához.

Miért választottam kevert csoportokat?

A kevert csoportokban folyó munkának megvannak a sajátos pedagógiai módszerei és elvárásai, azt szeretném mutatni, hogy milyen tényezőket vettem alapul a csoportos foglalkozások tervezése során, ehhez a munkához ¹⁹

Különböző fejlődési ütemek figyelembevétele²⁰

A gyermekek egyéni fejlődése különböző ütemben zajlik, és a kevert csoportok lehetőséget biztosítanak arra, hogy minden gyermek a saját tempójában tanulhasson. Az idősebb gyermekek például segíthetnek a fiatalabbaknak, miközben új kihívások elé állítják magukat. Ez a kölcsönös tanulás és támogatás elősegíti a szociális készségek fejlődését, mint a türelem, együttműködés és felelősségvállalás.

Szociális készségek fejlesztés

A különböző életkorú gyermekek közötti interakciók lehetőséget adnak arra, hogy a fiatalabbak modellezzék az idősebbek viselkedését, míg az idősebbek felelősséget vállalhatnak a fiatalabbak segítésében. Ez a dinamika elősegíti a szociális kompetenciák fejlődését, valamint a konfliktuskezelési készségeket is javítja, mivel a gyermekek különböző szituációkban tanulják meg, hogyan dolgozzanak együtt.

¹⁹ Ja U Szviti (409- oldal)

²⁰ Revákné Markóczy: Ibolya természettudományos Problémamegoldás Kisiskolás Korban, (20-46 oldal)

Differenciált tanulás

A kevert csoportok lehetőséget biztosítanak arra, hogy a pedagógusok a gyermekek egyéni szükségleteire szabják a tanulási élményeket. Mivel a gyermekek különböző fejlettségi szinten állnak, lehetőség van arra, hogy az oktatási tevékenységek személyre szabottak legyenek, és mindenki a saját képességeinek megfelelően haladhasson.

Kihívás a pedagógusok számára

A kevert csoportok megfelelő kezeléséhez a pedagógusoknak széleskörű tudásra és nagyfokú kreativitásra van szükségük, hogy képesek legyenek egyszerre többféle fejlettségi szinthez is alkalmazkodni. Ez ugyanakkor fejleszti a pedagógus szakmai készségeit, és lehetőséget biztosít arra, hogy változatos módszereket alkalmazzon a csoport irányításában.

Hogyan lehet eligazodni a kevert csoportokban?

Egyéni figyelem és differenciált oktatás

A kevert csoportokban elengedhetetlen, hogy a pedagógusok figyelembe vegyék a gyermekek egyéni fejlődési ütemét. Az oktatási tevékenységeket úgy kell megszervezni, hogy a fiatalabb gyermekek számára egyszerűbb, míg az idősebbek számára összetettebb feladatokat kínáljanak. Az egyéni figyelem és a differenciálás segít abban, hogy minden gyermek sikerélményhez jusson, függetlenül attól, hogy milyen fejlettségi szinten áll.

Mentori szerepek kialakítása

A kevert csoportokban az idősebb gyermekek számára lehetőséget kell biztosítani arra, hogy mentori szerepben támogassák a fiatalabbakat. Ez nemcsak segíti a fiatalabb gyermekek tanulását, hanem az idősebbeket is motiválja és fejleszti a vezetői és szociális készségeiket.

Különböző tanulási stílusok figyelembevétele

Mivel a csoportban különböző életkorú és fejlettségű gyermekek vannak, fontos, hogy a pedagógus figyelembe vegye a különböző tanulási stílusokat. Egyes gyermekek vizuálisan tanulnak a legjobban, míg mások hallás alapján. Az eszközök és tevékenységek változatosak kell, hogy legyenek, hogy minden gyermek számára elérhető legyen a megfelelő tanulási forma.

Képesség- és érdeklődés-alapú csoportosítás

A kevert csoportokban nemcsak életkor, hanem képesség és érdeklődés alapján is lehet csoportosítani a gyermekeket. Például egy művészeti foglalkozás során a fiatalabb gyermekek egyszerűbb feladatot végezhetnek, míg az idősebbek összetettebb művészeti alkotásokat hozhatnak létre. Ezáltal minden gyermek saját fejlettségi szintjéhez igazodva élvezheti a tanulást.

Rugalmas csoportosítás és feladatmegoldás

A kevert csoportok előnye, hogy lehetőséget adnak a gyermekek folyamatos átcsoportosítására, így biztosítható, hogy a gyermekek különböző szituációkban dolgozhassanak együtt. Ezáltal változatosabbá válik a tanulási élmény, és a gyermekek többféle perspektívát ismerhetnek meg.

Példamutatás és szociális interakciók elősegítése

A pedagógusoknak példaértékű magatartást kell mutatniuk, különösen olyan helyzetekben, amikor a gyermekeknek együtt kell dolgozniuk vagy segíteniük egymást. A szociális interakciók elősegítése alapvető a kevert csoportok sikeres működtetésében. A pedagógusoknak különösen fontos, hogy figyelemmel kísérjék a gyermekek közötti kapcsolatokat, és szükség esetén támogassák a konfliktusok kezelését.

Összegzés

A munkám során rájöttem arra, hogy a szemléltető eszközöknek és módszereknek az óvodában történő használata rendkívül fontos szerepet játszik a gyermekek tanulásában és fejlődésében. A táblázatok, gondolattérképek, plakátok, térbeli ábrák, játékok, képek, filmek, videofelvételek és egyéb eszközök segítségével a pedagógusok könnyen segíthetik a gyermekeket az új fogalmak megértésében, a kreativitás fejlesztésében és a tanulás élményének fokozásában.

Fontos, hogy a szemléltető eszközök az óvodások életkorához, fejlettségi szintjéhez és érdeklődéséhez igazodjanak, valamint segítsenek a tananyag érthető és élvezetes bemutatásában. Az interaktív és kreatív módszerek segítenek a gyerekeknek aktívan részt venni a tanulás folyamatában, fejleszteni a kritikus gondolkodást és problémamegoldó képességeket, valamint felfedezni és megtapasztalni az új ismereteket.

A kutatás során olyan módszerek, mint a dramatizálás, bábjátékok, valós tapasztalatok, filmek vagy videofelvételek, segíthetnek a gyerekeknek mélyebb megértést és kapcsolódást elérni a tanulási tartalmakhoz. Az élményközpontú pedagógia részét képező tevékenységek, mint a kiállítások, tájegységek látogatása vagy tanulmányi séta, lehetővé teszik a gyerekeknek a valós környezet megismerését és az élményekre alapozott tanulást.

Ezek a szemléltetőeszközök és módszerek segítenek a pedagógusoknak a hatékony tanításban, a gyerekeknek pedig az élvezetes tanulásban és fejlődésben. A szemléltetés segít a tanulás vizuálissá és interaktívvá tételében, valamint bevonja a gyermekeket a tanulási folyamatba, ami segíti az információk megértését és megjegyzését. Az óvodai szemléltetés fontos eszköz a gyerekek számára a kreatív gondolkodás, a problémamegoldó készségek fejlesztésében és a tanulás élménnyé tételében.

A kutatás eredményei során számos érdekes új információra tettem szert a szemléltető eszközök és módszerek alkalmazásáról. A gyakorlatban is rengeteg hasznos tapasztalatot szereztem, hiszen a kutatás nemcsak elméleti síkon, hanem valós helyzetekben is lehetőséget adott arra, hogy kipróbáljam a különböző eszközöket és módszereket. Az óvodai foglalkozások során számos szemléltető eszközt alkalmaztam, és láthattam, hogyan reagálnak rájuk a gyerekek. Az eszközök sokszínűsége és a kreatív módszerek alkalmazása valóban segítette a gyerekek fejlődését és érdeklődésük fenntartását, miközben a tanulás folyamata is élvezetessé vált számukra.

Az alkalmazott eszközök és módszerek sikerét és hatékonyságát az óvodai környezetben való tapasztalatom is alátámasztja, ahol a gyerekek nemcsak passzívan fogadták el a

tananyagot, hanem aktívan részt vettek a különböző tevékenységekben, és igazi élményekre tettek szert. Az élményalapú tanulás révén a gyerekek nemcsak szórakoztak, hanem az új ismereteket mélyebben is magukba szívták.

A kutatásnak köszönhetően nagyon sok új érdekesítő dolgot tudhattam meg a témámról, a vizuális nevelési foglalkozások tervezéséről és a helyes szemléltető módszerek alkalmazásáról, amit a gyakorlatban is kipróbálhattam. Úgy gondolom a tapasztalataimat a későbbi pedagógiai munkámba is hasznosítani tudom.

Резюме

Під час дослідження я дійшла висновку, практики я дійшла висновку, що використання наочних засобів та методів у дошкільному закладі має важливе значення для навчання та розвитку дітей. Завдяки таким засобам, як таблиці, ментальні карти, плакати, просторові зображення, ігри, ілюстрації, фільми, відеоматеріали та інші візуальні інструменти, педагоги можуть ефективно сприяти формуванню нових понять, розвитку креативного мислення, а також зробити процес навчання для дітей більш цікавим і захоплюючим. Надзвичайно важливо, щоб ці наочні засоби відповідали віковим особливостям, рівню розвитку та інтересам дітей дошкільного віку, а також сприяли зрозумілому та привабливому поданню навчального матеріалу. Інтерактивні та творчі методи стимулюють активну участь дітей у навчальному процесі, розвивають критичне мислення та навички розв'язання проблем, а також забезпечують пізнання та переживання нових знань у формі досвіду.

У ході дослідження було з'ясовано, що такі методи, як драматизація, використання лялькового театру, безпосередній досвід, перегляд фільмів або відеозаписів, сприяють глибшому розумінню змісту та емоційному залученню дітей. До елементів педагогіки, орієнтованої на переживання, належать також організація виставок, відвідування етнографічних регіонів або навчальні екскурсії, які дають змогу дітям пізнавати реальне середовище та засвоювати знання через особисті враження. Ці наочні засоби та методи є ефективним інструментом у руках педагога, сприяючи не лише ефективному навчанню, а й гармонійному розвитку дітей. Візуалізація знань, створення інтерактивного навчального простору, активне залучення дітей до освітнього процесу значною мірою підвищують рівень розуміння та запам'ятовування інформації. Під час практики я мала змогу застосовувати різноманітні наочні засоби та методи, спостерігати реакцію дітей та аналізувати ефективність обраних форм роботи. Діти активно долучалися до занять, виявляли зацікавленість і залученість, а сам процес навчання став для них не лише корисним, але й приємним досвідом.

Отримані теоретичні знання та практичний досвід засвідчили, що правильно підібрані й творчо реалізовані наочні методи є ефективним засобом розвитку творчого мислення, пізнавального інтересу та навичок розв'язання проблем у дітей дошкільного віку. Результати мого дослідження та практична діяльність підтверджують, що ці підходи мають високу педагогічну цінність. Упевнена, що здобуті знання й досвід стануть у нагоді в моїй подальшій професійній діяльності як педагога

Felhasznált irodalom

- Barta Judit** Kreatív nevelés a gyakorlatban. Budapest: ELTE Eötvös Kiadó.(2017).
- Dénes Boglárka** A vizuális nevelés fontossága az iskolai tanításban. Társadalompedagógiai Szemle Budapest ELTE Eötvös Kiadó (2018)
- Dénes Boglárka** A vizuális nevelés fontossága az iskolai tanításban. Társadalompedagógiai Szemle ELTE Társadalomtudományi Kar, Budapest, Magyarország.(2018)
- Edward R. Tufte** "The Visual Display of Quantitative Information Graphics Press, Cheshire, Connecticut, USA (1983)
- Fodor Orsolya:** Vizuális nevelés az általános iskolában. Módszertani segédlet tanítóknak. Dialóg Campus Kiadó, (2012)
- Gyarmathy Éva** A szemléltetés fontossága és alkalmazása az óvodai nevelésben. Didaktikai Tanulmányok, Budapest: ELTE Eötvös Kiadó.(2018)
- Gyöngyössy Zsuzsanna**, „A térbeli gondolkodás szerepe és helye az óvodában”, Gyermeknevelési Tájékoztató, 2015/2. szám ELTE Eötvös Kiadó Budapest, Magyarország(2015)
- Herczog Mária:** Óvodapedagógiai ismeretek és módszerek. ELTE Eötvös Kiadó, Magyarország Budapest (2018).
- Horváth Gyöngyvér** Vizuális nevelés az óvodában. Módszertani segédlet pedagógusoknak. ELTE Eötvös Kiadó.(2007):
- http://www.jgypk.hu/mentorhalo/tananyag/A_kornyezo_vilag_megismeresenek_modszerei/1212_a_szemlletts_eszkei.html A környező világ megismerésének módszerei - A szemléltetés eszközei (JGYPK.hu, 2019) (2023. 12. 17)
- http://www.jgypk.hu/mentorhalo/tananyag/Testneveles/vizulis_ismeretnyjts_kzvetlen_szemlletts.html?fbclid=IwAR3bCQIiOJxU8-7oLSK8Q_uhwlfAqHL_yzJuDXxE882scHRUw0DwwLEcDw József Attila Gyógypedagógiai Főiskola - Mentorháló: Vizuális Ismeretnyújtás Közvetlen Szemléltetés - 2021.09.18, (2023. 12.17)
- JATE Press Kiadó Szeged, Magyarország (2018)
- Káldor, Tibor.** Egészséges táplálkozás a gyermekkorban. Budapest: Medicina Könyvkiadó, 2012.
- Kállai Ágnes** Az életkorok és az évszakok: Az élettér és az életidő empirikus művelése. Budapest: L'Harmattan Kiadó.(2019).

Kaposvári Egyetem, Természettudományi Kar, 2021. április 15.

http://janus.ttk.pte.hu/tamop/kaposvari_anyag/martinko_jozsef/ch05s03.html?fbclid=IwAR2653iFj83mOVTDOzl7yTUiU03c4munU6rLz-T5jIMxrF6lnEFpSydekGg 2023.11.04

Kárpáti, A. A vizuális nevelés szerepe a gyermeki fejlődésben és tanulásban. Educatio Budapest, Magyarország (2017)

Kis Gabriella Fejlesztő pedagógia: Fejlesztés és nevelési célok, eszközök és módszerek. Budapest: Complex Kiadó.(2018).

Kovács Gergely Az interaktív játékok hatása az óvodások tanulására. Magyar Pedagógia,

Kovács, Anna. Egészséges ételek és receptek gyerekeknek. Budapest: Manó Könyvek, (2017.)

Lakatos Erika A vizuális szemléltetés a nevelésben és oktatásban. Kézirat. Országos Pedagógiai Könyvtár és Múzeum. Budapest, Magyarország (2015)

Molnár-Riszényi, S. Vizuális nevelés az iskolai szövegértésben. Magyar Pedagógia, Magyar Pedagógia Kiadó. Budapest (2012)

Művészetoktatás Szabó Péter Az okostáblák használata az óvodai tanításban. Óvodapedagógusok Folyóirata, Óvodapedagógusok Folyóirata, Magyarország. (2019)

Nielsen, J. B., Krajcik, J. S., & Holman, E. Classroom-Based Science and Literacy Practices in Urban Elementary Grades: Opportunities for Student Learning Analysis and Instructional Support. School Science and Mathematics (2015).

Sándor Zsuzsa Vizuális és virtuális szemléltetés a pedagógiai kommunikáció összefüggésében Gondolat Kiadó, Budapest, Magyarország (2006)

Sándor Zsuzsa: Vizuális és virtuális. komnev.hu, 2022. június.: http://komnev.hu/wp-content/uploads/2022/06/Sandor-Zsuzsa_vizualis-es-virtualis.pdf?fbclid=IwAR2vSAFoGjw7CzihCyBRGiFq6e4Za2RnHky1yoOvpXlcTydvQl7fsggETdo (2023.12.16)

Stern, L. R. A vizuális műveltség szerepe a művészetoktatásban. Budapest: Akadémiai Kiadó.(2016)

Száraz Adrienn: Pedagógiai alapfogalmak: Genius-ja.uz.ua2020:http://genius-ja.uz.ua/images/files/szaraz-adrienn-pedagogiai-alapfogalmak-2020.pdf?fbclid=IwAR0YojC94tRuNHwMcbMRntBbcS7dYB_liP6u37xzqCIPAljeiIJxlGxJgUw. (2023. 11.04)

William Ryerson Johnson The Modern Poster , The Studio London, Egyesült Királyság (1930)

Tony Buzan: The Mind Map Book BBC Books Egyesült Királyság, London (1996)

Beleegyező nyilatkozatok

Beleegyező nyilatkozat

Bányász Doroteának hívnak, a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola óvodapedagógia szakos hallgatója vagyok, negyedik évfolyamon. Szakdolgozatom témája: „Az „Ősz színei” téma feldolgozása óvodai vizuális nevelési fejlesztés szempontjából, különböző korcsoportokat figyelembe véve és az eltérő szemléltetési formák eredményességét vizsgálva.”

A tervezett tevékenység bemutatása: ezzel a nyilatkozattal szeretném a segítségüket, és beleegyezésüket kérni ahhoz, hogy a munkám gyakorlati részét az Önök intézményében is levezethessem. Óvodai környezetben, az óvónő felügyeletével egy művészet foglalkozás keretein belül, az adott nagy csoporttal készítenénk el a munkákat.

A foglalkozáson, megismerkednénk különböző alkotók munkáival, ahol megfigyelhetik az eszközök sokféle felhasználását, mint díszítő motívumot. A célom, hogy felhívjam a gyermekek figyelmét a dekorációs lehetőségekre a természet szépségére.

Foglalkozás dokumentálásának formája: A foglalkozásról képeket is készítenék, a későbbi kiértékelés miatt, amelyeken igyekszem a gyerekek arcát nem mutatni.

A felmerülő kérdéseiket a lenti elérhetőségeken tehetik fel.

Tisztelettel, Bányász Dorotea

Főiskolai hallgató

Mobil: +380 66 82 38 124

E-mail: banyasz.dorotea.bl21op@kmf.org.ua

Oktatási intézmény neve: Beregszász 10. Számú „Fenyőfészek” óvoda

Óvoda címe: Beregszász, Leva út 10.

Vezető neve és aláírása: Ripkoviés Judit

2024.10.23/Beregszász

Beleegyező nyilatkozat

Bányász Doroteának hívnak, a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola óvodapedagógia szakos hallgatója vagyok, negyedik évfolyamon. Szakdolgozatom témája: „Az „Ősz színei” téma feldolgozása óvodai vizuális nevelési fejlesztés szempontjából, különböző korcsoportokat figyelembe véve és az eltérő szemléltetési formák eredményességét vizsgálva.”

A tervezett tevékenység bemutatása: ezzel a nyilatkozattal szeretném a segítségüket, és beleegyezésüket kérni ahhoz, hogy a munkám gyakorlati részét az Önök intézményében is levezethessem. Óvodai környezetben, az óvónő felügyeletével egy művészet foglalkozás keretein belül, az adott nagy csoporttal készítenénk el a munkákat.

A foglalkozáson, megismerkednék különböző alkotók munkáival, ahol megfigyelhetik az eszközök sokféle felhasználását, mint diszítő motívumot. A célom, hogy felhívjam a gyermekek figyelmét a dekorációs lehetőségekre a természet szépségére.

Foglalkozás dokumentálásának formája: A foglalkozásról képeket is készítenék, a későbbi kiértékelés miatt, amelyeken igyekszem a gyerekek arcát nem mutatni.

A felmerülő kérdéseiket a lenti elérhetőségeken tehetik fel.

Tisztelettel, Bányász Dorotea

Főiskolai hallgató

Mobil: +380 66 82 38 124

E-mail: *banyasz.dorotea.bl21op@kmf.org.ua*

Oktatási intézmény neve: *Beregszász 11.sz. „Tulipán” óvoda*

Óvoda címe: *Beregszász, Lónyay utca*

Vezető neve és aláírása: *Stefán Mária*

2024.10.21/Beregszász

Beleegyező nyilatkozat

Bányász Doroteának hívunk, a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola óvodapedagógia szakos hallgatója vagyok, negyedik évfolyamon. Szakdolgozatom témája: „Az „Ősz színei” téma feldolgozása óvodai vizuális nevelési fejlesztés szempontjából, különböző korcsoportokat figyelembe véve és az eltérő szemléltetési formák eredményességét vizsgálva.”

A tervezett tevékenység bemutatása: ezzel a nyilatkozattal szeretném a segítségüket, és beleegyezésüket kérni ahhoz, hogy a munkám gyakorlati részét az Önök intézményében is levezethessem. Óvodai környezetben, az óvónő felügyeletével egy művészet foglalkozás keretein belül, az adott nagy csoporttal készítenénk el a munkákat.

A foglalkozáson, megismerkednénk különböző alkotók munkáival, ahol megfigyelhetik az eszközök sokféle felhasználását, mint diszitó motívumot. A célom, hogy felhívjam a gyermekek figyelmét a dekorációs lehetőségekre a természet szépségére.

Foglalkozás dokumentálásának formája: A foglalkozásról képeket is készítenék, a későbbi kiértékelés miatt, amelyeken igyekszem a gyerekek arcát nem mutatni.

A felmerülő kérdéseiket a lenti elérhetőségeken tehetik fel.

Tisztelettel, Bányász Dorotea

Főiskolai hallgató

Mobil: +380 66 82 38 124

E-mail: banyasz.dorotea.bl21op@kmf.org.ua

Oktatási intézmény neve: Beregszászi 2. Sz. „Szivárvány” Óvoda

Óvoda címe: Beregszász Bohdana H. utca 21.

Vezető neve és aláírása: Pellay Liana

2024.10.11/Beregszász

Ábrajegyzék

1. ábra: Gondolattérkép

https://webshop.balazs-diak.hu/evszakok-tablo-14717?fbclid=IwY2xjawKO-rhleHRuA2FlbQIxMABicmlkETBieWVUeXVMVUVCSEo0QXV1AR5oXTjE65n2CIYAMeUavT1lq2u-n70YcYeYiTABq41e4hb5ynQkt7AzhjA5Lg_aem_iz9KWHqhJfFSmHsUScpQFw
2024.05. 04.

2. ábra: Dioráma

2024.05.04.

9leHRuA2FlbQIxMABicmlkETBieWVUeXVMVUVCSEo0QXV1AR6HKmDFaTCbNz_OV53aAey_1PiHUhScwv5HMtrKphmCfjbeTAMFqcj84CTY7w_aem_o7yNx_WYp7JncwEH_jZcWg

3. ábra: Beregszászi 10. számú „Fenyőfácska” óvoda. Csoportos szemléltetés a bölcsődei foglalkozáson

2024.05.04, saját fotó

4. ábra: A Beregszászi 2. számú „Szivárvány” óvoda. sorasztalos elrendezés, gyerekek mozgásszemléltetés közben

2024.05.06, saját fotó

5. ábra: Tanulmányi séta a Beregszászi 10-s számú Fenyőfácska óvodában

2024.10.22, saját fotó

6. ábra: Összegyűjtött falevelek elrendezése egy poszter, süni képének készítéséhez csoport munkában

2024.10.21, Saját fotó

7. ábra: Levél festés a beregszászi 12-es számú „Tulipán,, óvodában

2024.10.22, Saját fotó

8. ábra: Papír kollázs készítése a Beregszászi 2-es számú „Szivárvány” óvodában

2024.10.23. Saját fotó

Звіт подібності

метадані

Назва організації

Hungarian College of Higher Education Ferenc Rakoczi II Transcarpathian

Заголовок

Bányász Dorotea

Науковий керівник / Експерт

Автор Ілдіко Гребі

підрозділ

Закарпатський угорський інститут імені Ференца Ракоці II

Обсяг знайдених подібностей

Коефіцієнт подібності визначає, який відсоток тексту по відношенню до загального обсягу тексту було знайдено в різних джерелах. Зверніть увагу, що високі значення коефіцієнта не автоматично означають плагіат. Звіт має аналізувати компетентна / уповноважена особа.

0.28%

0.28%

КП 1

0.84%

0.84%

КЦ

25

Довжина фрази для коефіцієнта подібності 2

12270

Кількість слів

97701

Кількість символів

Тривога

У цьому розділі ви знайдете інформацію щодо текстових спотворень. Ці спотворення в тексті можуть говорити про МОЖЛИВІ маніпуляції в тексті. Спотворення в тексті можуть мати навмисний характер, але частіше характер технічних помилок при конвертації документа та його збереженні, тому ми рекомендуємо вам підходити до аналізу цього модуля відповідально. У разі виникнення запитань, просимо звертатися до нашої служби підтримки.

Заміна букв	Б	0
Інтервали	A→	0
Мікропробіли	␣	0
Білі знаки	Б	1
Парафрази (SmartMarks)	a	0

Подібності за списком джерел

Нижче наведений список джерел. В цьому списку є джерела із різних баз даних. Колір тексту означає в якому джерелі він був знайдений. Ці джерела і значення Коефіцієнту Подібності не відображають прямого плагіату. Необхідно відкрити кожне джерело і проаналізувати зміст і правильність оформлення джерела.

10 найдовших фраз

Колір тексту

ПОРЯДКОВИЙ НОМЕР	НАЗВА ТА АДРЕСА ДЖЕРЕЛА URL (НАЗВА БАЗИ)	КІЛЬКІСТЬ ІДЕНТИЧНИХ СЛІВ (ФРАГМЕНТІВ)
1	https://docplayer.hu/5771169-Gondolatok-terkepe-bevezetes-gyarmathy-eva.html	24 0.20 %
2	https://kneu.edu.ua/ua/confere_nce/conf_social_dev_ukr_12/section5/onyschenko/	10 0.08 %

з домашньої бази даних (0.00 %)

ПОРЯДКОВИЙ НОМЕР	ЗАГОЛОВОК	КІЛЬКІСТЬ ІДЕНТИЧНИХ СЛІВ (ФРАГМЕНТІВ)
------------------	-----------	--

з програми обміну базами даних (0.00 %)

